

**Gradski program za mlade
Grada Splita 2022. - 2025.**

Proces izrade Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. - 2025.

Grad Split je na izradi Gradskog programa za mlade Grada Splita za razdoblje od 2022. do 2025. angažirao udrugu Info zona. Toj odluci prethodila je višegodišnja suradnja u provedbi i praćenju lokalnih politika za mlade. Info zona je osnovana kao neformalna koalicija udruga s ciljem uspostave Regionalnog informativnog centra za mlade koji je 2007. godine i realiziran u suradnji Grada Splita, resornog ministarstva i Info zone. U 2007. godini Info zona je inicirala i osnivanje prvog saziva Savjeta mladih Grada Splita te njeni kandidati sudjeluju u radu svih dosadašnjih saziva. U suradnji sa Savjetom mladih Grada Splita, 2017. godine realizirala je i kampanju natječaja za nove članove Savjeta mladih što je rezultiralo najvećim odazivom kandidata do tada i povećanom pozornošću javnosti. U prethodnih petnaest godina Info zona je jedna od rijetkih splitskih udruga koja kontinuirano prati rad Savjeta mladih Grada Splita i sudjeluje u javnim savjetovanjima nacrtu gradskih programa za mlade. Nakon angažmana Info zone na definiranju kriterija za uspostavu Centara za mlade u Hrvatskoj, 2013. godine Grad i Info zona započinju suradnju i na realizaciji splitskog Centra za mlade.

Osim na lokalnoj razini, Info zona od svog osnutka aktivno doprinosi politikama za mlade i na nacionalnoj i europskoj razini. Od 2010. aktivna je članica Mreže mladih Hrvatske, najstarije nacionalne organizacije u Hrvatskoj usmjerene na razvoj kvalitetnih politika za mlade, što joj omogućuje suradnju s brojnim organizacijama iz cijele zemlje. Tijekom 2013. godine predstavnici Info zone bili su pozvani u Nacionalnu radnu skupinu za izradu Zakona o mladima te su sudjelovali u izradi Nacrta Nacionalnog programa za mlade 2014. - 2017. U prosincu 2012. Info zona je u suradnji s resornim ministarstvom organizirala regionalno javno savjetovanje o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih, a 2020. i jedino regionalno javno savjetovanje o Nacrtu Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2020. do 2024. godine. U 2013. godini članovi Info zone izabrani su u Savjet za mlade Vlade RH i Nacionalnu radnu skupinu za strukturirani

dijalog s mladima te na širem splitskom području provode i brojne lokalne konzultacije strukturiranog dijaloga s mladima na europskoj razini.

Kontinuiran i sadržajan dijalog mladih i donositelja odluka preduvjet je kvalitetne izrade, provedbe i vrednovanja lokalnih politika za mlade te je proces izrade Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. - 2025. stavljen u kontekst inicijative "Split grad za mlade". Pokrenuta inicijativa povezuje Grad Split, udruge mladih i za mlade, Savjet mladih Grada Splita i sve koji svojim angažmanom žele doprinijeti kvaliteti života mladih. Krajnji ishod inicijative je uspostavljanje dijaloga između mladih i donositelja odluka te izrada i provedba novog Gradskog programa za mlade.

Aktivnostima inicijative, pa i samog procesa izrade Gradskog programa za mlade, koordinirala je Info zona. Grad Split je za izradu Gradskog programa za mlade iz proračunskih sredstava osigurao 50.000,00 kuna, a Info zona je na natječaju programa Erasmus+, kroz partnerski projekt s Gradom Splitom, osigurala sufinanciranje i drugih aktivnosti inicijative.

Prisutnost u informativnim medijima i društvenim mrežama

Provedba aktivnosti započela je u kolovozu 2021. organiziranjem dvodnevne konferencije povodom Međunarodnog dana mladih. Pred više od 50 mladih, osoba koje rade s mladima i donositelja odluka koje se tiču politika za mlade predstavljen je novi Savjet mladih Grada Splita i proces izrade nove gradske strategije za mlade. Prvog dana konferencije pokrenute su i aktivnosti na društvenim mrežama kao primarnim kanalima komunikacije s mladima, posebno neorganiziranim mladima. Od sredine kolovoza 2021. do kraja ožujka 2022., na društvenim mrežama (Facebook, Instagram i Tik-Tok) okupljeno je više od 2 tisuće korisnika. Na taj način započeto je stvaranje platforme za komunikaciju s mladima u procesu izrade Gradskog programa za mlade, ali i u provedbi i praćenju programa.

Osim društvenih mreža, važnu ulogu u informiranju o procesu izrade Gradskog programa za mlade imali su informativni mediji, lokalni i nacionalni. Održali smo dvije konferencije za medije. Na prvoj konferenciji najavljene su nadolazeće aktivnosti,

među kojima i istraživanje o stavovima i potrebama mladih. Na drugoj konferenciji, u siječnju 2022. godine, predstavljeni su rezultati istraživanja, a ključne poruke prenijeli su svi relevantni mediji na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Istraživanje o stavovima i potrebama mladih

Kroz listopad i studeni 2021. provedeno je istraživanje kojim su prikupljeni relevantni podaci za osiguravanje empirijske podloge za izradu Gradskog programa za mlade Grada Splita. Prethodno su u pripremnj fazi istraživanja, kroz predlaganje i komentiranje sadržaja upitnika, bile uključene gradske službe i sudionici prethodno održane konferencije. U četiri tjedna upitnik je ispunilo 1325 mladih od 15 do 30 godina, što je značajno veći broj ispitanika u odnosu na 2016. godinu kada se pripremala izrada tadašnjeg Gradskog programa za mlade. O temama Stanovanje i zaposlenje mladih, Informiranje mladih, Participacija mladih i Slobodno vrijeme mladih provedene su i fokusne grupe sa ukupno 20 sudionika.

U istraživačkom dijelu procesa Info zona je angažirala suradnice iz riječke udruge Delta, koje već imaju iskustva u provedbi sličnih istraživanja i izradi lokalnih programa za mlade, te sociologinje iz splitske udruge Liga za prevenciju ovisnosti koje su provele fokusne grupe. Udruga Delta je više od deset godina aktivna u području politika za mlade. U nekoliko hrvatskih gradova provodi projekte usmjerene na osnaživanje učenika srednjih škola za aktivno građanstvo u lokalnoj zajednici. U području politika za mlade, kroz projekte uključivanja mladih u lokalnu politiku, usko je surađivala s gradovima Rijekom, Pazinom, Kastvom i Općinom Lovran. Sudjelovala je u kreiranju Programa za mlade Grada Rijeke od 2018. do 2022., kroz sudjelovanje u radnim skupinama i održavanje fokusnih grupa s učenicima. S Općinom Lovran provela je procjenu potreba mladih u Lovranu kroz upitnik i fokusne grupe, organizirala radne skupine Lokalnog programa za mlade Općine Lovran 2021.-2024. te sudjelovala u pisanju Nacrta Lokalnog programa. Agencija za mobilnost i programe EU odabrala je Deltu kao jednu od tri organizacije civilnog društva za rad u nacionalnoj delegaciji projekta "Europe Goes Local - Supporting Youth Work at the Municipal Level, najvećeg strateškog partnerstva u Europskoj uniji u području rada s mladima.

Osnivanje radne skupine za izradu Gradskog programa za mlade

Na prijedlog Ureda Grada, Savjeta mladih Grada Splita te Info zone, kao koordinatora procesa, u veljači 2022. Gradonačelnik Grada Splita imenovao je 11 članova i članica Radne skupine u svrhu izrade prijedloga Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. - 2025. čime je pokrenut proces definiranja ciljeva, mjera i aktivnosti programa.

Đordana Barbarić iz splitske udruge MoSt imenovana je za voditeljicu radne skupine čiji su članovi na temelju vlastitih iskustava i rezultata istraživanja kreirali Nacrt Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. - 2025. Visokom kvalitetom rada te vizionarskim pristupom u organizaciji i provedbi projekata, Đordana Barbarić ostvarila je brojna vrijedna postignuća i izniman doprinos razvoju zajednice u kojoj živi. Pokrenula je izradu prvog Gradskog programa za mlade u gradu Splitu 2006. godine i osmislila cjelokupan proces donošenja prvog takvog dokumenta u Splitu, uključujući više stotina mladih u promišljanje i kreiranje programa. Sudjelovala je u brojnim radnim skupinama za izradu zakona, strategija, planova na lokalnoj i nacionalnoj razini, a kao suradnica u ovom procesu doprinijela je i svojim bogatim iskustvom u facilitiranju izrade strateških dokumenata. Za članicu relevantnu u području mentalnog zdravlja mladih imenovana je **Davorka Kovačić Borković**, Voditeljica Savjetovališta za djecu i mlade pri Službi za mentalno zdravlje Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije. Kao član relevantan za pitanje stanovanja mladih imenovan je arhitekt **Jere Kuzmanić** koji se stanovanjem bavi kroz istraživački rad na nizu znanstvenih, stručnih i aktivističkih projekata i studija te je uključen u izradu Strategije razvoja grada Splita do 2030. **Mariza Javor**, Voditeljica Odjela za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, imenovana je kao članica relevantna u području zapošljavanja mladih. **Goran Biličić** je više od 15 godina uključen u razvoj organiziranog informiranja mladih u Hrvatskoj, biran je u upravljačka i radna tijela te radne skupine u području informiranja mladih i uključen u izradu Strategije razvoja grada Splita do 2030. Za člana je imenovan kao predstavnik Info zone relevantan u području organiziranog informiranja mladih. Kao član relevantan za područje sporta imenovan je **Toni Gamulin**, predstavnik Odjela za studentski standard i sport Rektorata Sveučilišta u Splitu, koji je više od 15 godina aktivno uključen u razvoj

studentskog sporta te je uključen i u izradu Strategije razvoja grada Splita do 2030. Za članicu relevantnu u području kulture imenovana je **Kristina Tešija**, jedna od osnivačica udruge Culture Hub Croatia koja je pokrenula kreativni hub Prostor i snažno surađuje s umjetnicima na europskoj razini. Također je aktivna na radiju KLFM te je bila zaposlena u Multimedijalnom kulturnom centru na projektu Gradimo Dom zajedno. Nagrađivana profesorica savjetnica iz područja Politike i gospodarstva i Građanskog odgoja i obrazovanja u IV. gimnaziji "Marka Marulića", **Natalija Palčić**, aktivna je u motiviranju i uključivanju učenika u nastavne procese usmjerene na razvoj građanskih kompetencija. Ona je u Radnu skupina imenovana kao članica relevantna u području participacije i aktivnog sudjelovanja mladih u društvu. U članstvo Radne skupine imenovane su i **Marina Protić**, pročelnica Ureda Grada; **Branka Ramljak**, predstavnik Komisije za suradnju s mladima Gradskog vijeća te **Gorana Bandalović**, predstavnik Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Dijalog s mladima kroz posjete školama i javne akcije

Dijalog s mladima uspostavljen je i kroz posjete školama. O inicijativi su u studenom i prosincu 2021. informirani i konzultirani predstavnici Vijeća učenika u pet srednjih škola - 1. gimnazija, Obrtno-tehnička, Prirodoslovna škola, Srednja tehnička prometna škola, Škola za dizajn, grafiku i održivu gradnju i Turističko-ugostiteljska škola. Dodatno, pred zgradom HNK Split i na Sveučilišnom kampusu te u Solinu i Trogiru održane su akcije "Kavom protiv tlake" na kojima je kroz neposredan kontakt o inicijativi informirano i konzultirano više od 200 mladih. Od studenog 2021. kontinuirano su organizirane "Kave sa Savjetom mladih" kao prilika za razmjenu informacija i stavova mladih, stručnjaka i članova Savjeta mladih o različitim temama. Od svibnja 2022. radna skupina za izradu Gradskog programa za mlade održala je niz konzultacija sa dvadesetak stručnjaka u području mladih, predstavnika udruga mladih i za mlade i članova Savjeta mladih Grada Splita. U svibnju 2022. održana je konferencija "Nemoj da ti bude tlaka" u sklopu koje su provedene konzultacije o dijelu sadržaja nacrtu prijedloga Gradskog programa za mlade, a u kolovozu je nacrt cjelovitog dokumenta upućen i u javno savjetovanje.

Mladi kao društvena skupina

Mladost označava prijelazno razdoblje između djetinjstva i odrasle dobi. Sociološki gledano, u mlade se najčešće ubraja populacija od 15. do 29. godine života, pri čemu se izdvaja nekoliko dobnih kohorti koje se međusobno razlikuju po stupnju zrelosti i formalnim pravima koja ima društvo priznaje. Ponekad gornja granica mladosti varira i do 34. godine života, pa se u tom kontekstu, prepoznaje tendencija tzv. produljenja mladosti budući da današnji mladi sve kasnije ulaze u svijet odraslih, a taj proces s vremenom postaje sve složeniji, dugotrajniji i neizvjesniji. Mladi se u suvremenom društvu sve duže obrazuju, kasnije se priključuju tržištu rada, a veća nezaposlenost i nesigurnost radnih mjesta pogađa prvenstveno njih. Sve ovo posljedično dovodi do sporijeg socioekonomskog osamostaljivanja, dužeg zadržavanja u roditeljskom domu te prolongiranja zasnivanja vlastite obitelji. Iz tog razloga često su nedovoljno integrirani u ukupan društveni život te imaju općenito nepovoljniji društveni položaj u usporedbi sa starijima. Zapravo, riječ je o vrlo ranjivoj društvenoj skupini čiji pripadnici više ne uživaju zaštitu i prava koju su imali kao djeca, a s druge strane, još uvijek ne mogu koristiti sve mogućnosti i pogodnosti dostupne odraslima.

Paralelno s tim prisutna je pasivnost mladih u smislu slabe političke participacije koja je pokazatelj njihovog statusa u društvu. U današnje doba mladi pokazuju sve veću distanciranost od institucionalne politike te su skloniji socijalnom i izvaninstitucionalnom političkom angažmanu. Samim time, njihovi potencijali za rješavanje određenih društvenih pitanja bivaju nedovoljno iskorišteni. Ukoliko sve ovo promatramo u kontekstu tranzicijskih društava kojima pripada i hrvatsko društvo, jasno je da je riječ o društvima naglašenog rizika i socijalne nesigurnosti. Analiza problema mladih u takvim zemljama ukazuje na njihovu veću izloženost zdravstvenim rizicima i ovisničkim obrascima ponašanja, veću toleranciju spram nezakonitih oblika ponašanja, već spomenuto slabije sudjelovanje u političkim procesima, ali i manje povjerenje u društvo i političke institucije¹.

¹ Young People in Changing Societies (2000). *Regional Monitoring Reports*, No.7. Florence: UNICEF Innocenti Research Centre.

Dosadašnja istraživanja su pokazala da mladi nisu homogena društvena skupina jer se međusobno razlikuju po socijalnom porijeklu, socioprofesionalnom statusu, obrazovnim postignućima, tipu socijalizacije, stupnju zrelosti, životnim stilovima, političkoj orijentaciji itd. Stoga, riječ je o heterogenoj društvenoj skupini koju, s jedne strane, obilježava unutarnja socijalna raslojenost sukladna diferenciranosti društva kojemu pripadaju, a s druge strane neka zajednička obilježja po kojima se prepoznaju kao zasebna društvena skupina². Nerijetko su mladi shvaćeni kao ona grupa čija je integracija u društvo obilježena specifičnim problemima na koje, i oni i društvo, u različitim sociokulturnim kontekstima različito reagiraju. No, u društveno nestabilnijim uvjetima praćenim ekonomskom stagnacijom ili nazadovanjem ponekad ih se promatra kao populaciju u osjetljivom stadiju razvoja i prijemljivu za razne oblike devijantnog ponašanja, što često donosi sa sobom negativnu javnu sliku o mladima i nepovjerenje društva spram njih. Posljedice ovakvih pojava ogledaju se u njihovom marginaliziranom društvenom statusu i paternalističkom odnosu društva prema njima³.

Mladi nisu i ne bi trebali biti problem lokalne zajednice jer upravo oni predstavljaju nužan resurs za opstanak i razvoj društva. Zato je potrebno osigurati adekvatnu društvenu integraciju mladih koja je moguća isključivo uz osiguravanje odgovarajućih društvenih uvjeta odnosno promišljene društvene intervencije. U tu se svrhu u razvijenim zemljama koncipiraju i provode racionalno osmišljene politike prema mladima koje se međusobno razlikuju po tome na koju su dobnu skupinu usmjerene. Njihova osnovna zadaća je pomoć mladima kako bi se optimalno društveno ostvarili.

Iz tog razloga smatramo iznimno važnim Gradski program za mlade grada Splita 2022.- 2025. kojim bi se stvorili preduvjeti za proaktivno uključivanje mladih u realiziranje njihovih potreba i interesa odnosno ostvarenje njihovih ukupnih potencijala za sebe i zajednicu u kojoj žive. Interakcijom različitih dionika kojima je cilj stvoriti poticajno okruženje za razvoj mladih i njihovu integraciju u društvo, poboljšao bi se društveni položaj mladih u lokalnoj zajednici kao i kvaliteta njihovog života. Stoga, temeljni cilj ovog Programa je prepoznavanje potreba i mogućnosti

² Ilišin, V., Radin, F. (2007). *Mladi: problem ili resurs*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja.

³ Schizzerotto, A., Gasperoni, G. (ur.) (2001). *Study on the State of Young People and Youth Policy in Europe*. Milano: IARD.

mladih te stvaranje društva koje će kroz dijalog mladih i određenih institucija biti na korist njima i čitavoj lokalnoj zajednici.

P1. Obrazovanje i upravljanje karijerama

VIZIJA 2025. Split će imati pet Regionalnih centara kompetentnosti s karijernim centrima i kvalitetnim strukovnim obrazovanjem, a mladi građani će prednjačiti u stjecanju mikro kvalifikacija u digitalnim i zelenim vještinama. Grad će osigurati uvjete za poduzetnike početnike uspostavom Centara podrške, inkubatora i akceleratora za učeničko, studentsko i društveno poduzetništvo.

Dvije EU Rezolucije Vijeća za obrazovanje (2004, 2008) naglasile su potrebu za jakim uslugama profesionalnog usmjeravanja tijekom cijelog života kako bi ljude 'opremilo' vještinama pomoću kojih bi mogli upravljati svojim učenjem i karijerama te prijelazima između i unutar obrazovanja/osposobljavanja i zaposlenja. Europska mreža politika cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja ELGPN osnovana 2007 godine čija je članica Hrvatska od 2011 godine, daje smjernice za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti upravljanja karijerom svih građana EU.

Nadalje lisabonska strategija – Europa 2020 za pametni, održivi i inkluzivni rast naglasila je potrebu da se poboljša ulazak mladih ljudi na tržište rada, unaprijedi priznavanje formalnog, neformalnog i informalnog učenja, poboljšaju obrazovni ishodi, otvorenost i relevantnost obrazovnih sustava, poveća privlačnost strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

No tijekom 2020 godine uslijed 'zatvaranja gospodarstva', počinje se javljati zabrinutost zbog sve većeg tehnološkog raseljavanja radnih mjesta te pitanja društvenog oporavka u cjelini.

Nažalost prema procjeni Eurostata od početka pandemije nezaposlenost mladih u EU se povećala sa 14.9% na 17.1%, a najviše su pogođeni mladi iz marginaliziranih skupina i mlade žene, kao i mladi od 18 -24 godine. U RH od početka pandemije

COVID-19 bez posla su u najvećem broju ostale osobe u dobi od 21-29 godina - njih gotovo osam tisuća (Hrvatski Zavod za zapošljavanje 2021.)

U našoj zemlji pa tako i našem gradu nastavlja se trend smanjivanja radno aktivne populacije a posebno mladih, a zbog neusklađenosti ishoda redovnog obrazovnog sustava i potreba tržišta rada pojavljuju se i izraziti deficiti nekih zanimanja. Gotovo polovina mladih koji izlaze iz sustava obrazovanja je obeshrabreno i ne započinje a kamoli da razvija svoju karijeru. Stoga je područje cjeloživotnog obrazovanja a posebno razvoja karijere jedno od najvažnijih područja i zahtjeva brzu, koordiniranu i široku intervenciju svih institucija.

Ovu 2022 Europsku godinu mladih trebamo shvatiti kao priliku za osnaživanje mladih u izgradnji bolje, zelenije, uključivije i digitalne budućnosti. Mogućnosti nam pružaju i vaučeri za obrazovanje koji i mladima omogućavaju (posebno mladima iz NEET skupina– oni koji nisu ni u obrazovanju ni u zapošljavanju) stjecanje mikro kvalifikacija u područjima energetike, informatike, strojarstva, ekologije i poljoprivrede.

Cilj 1.1. Osigurati kvalitetu, učinkovitost i dostupnost usluga cjeloživotnog učenja, profesionalnog usmjeravanja i umrežavanje svih dionika na području Grada Splita

Mjera 1.1.1.	Pružanje podrške učenicima u odabiru zanimanja i poticanje uvođenja građanskog odgoja
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje SDŽ
Partneri/suradnici	Grad Split, CISOK, HZZ PS Split, HUP, HGK, Obrtnička Komora SDŽ, obrazovne ustanove, organizacije civilnog društva, gradovi koji su uveli građanski odgoj (Zagreb, Rijeka, Osijek...)
Rok provedbe	Aktivnosti

2022. i kontinuirano	☐ Sudjelovanje u organizaciji Sajma obrazovanja i izradi i distribuciji brošure za upis učenika u srednju školu
2022. i kontinuirano	Organizacija prezentacija strukovnih škola i deficitarnih zanimanja
2022. i kontinuirano	☐ Redefinirani i unaprijeđeni kriteriji stipendiranja učenika, studenata, mladih znanstvenika, poslijediplomaca
2022. i kontinuirano	☐ Organizacija gostovanje poslodavaca u najmanje 10 škola
2022. i kontinuirano	☐ Od strane gradonačelnika imenovano povjerenstvo za izradu kurikulumu GOO i uvođenje izvannastavne aktivnosti sa zadatkom da provede analize postojećih kurikulumu i izradi GOO kurikulumu za Grad Split
2022. i kontinuirano	☐ Organiziran radni sastanak s predstavnicima gradova u kojima je uveden GOO
2023. i kontinuirano	☐ Odabir osobe unutar gradske uprave koja će biti zadužena za koordinaciju i administrativnu podršku provedbi GOO
2023. i kontinuirano	☐ Povjerenstvo u suradnji s Upravnim odjelom za obrazovanje izrađuje hodogram uvođenja GOO u splitske škole
2023. i kontinuirano	☐ Ispitati interes škola i učenika za uvođenje GOO– anketa za škole (interes nastavnika koji žele provoditi izvannastavnu aktivnost) i roditelje (interes učenika) te na temelju toga odabir nastavnika i škola

2023. i kontinuirano	☐ Izrada poziva za podugovaranje organizacija / pojedinaca za izradu edukacijskog programa, raspisivanje poziva, odabir podugovaratelja za provođenje GOO
2023. i kontinuirano	☐ Pilot projekt uvođenje građanskog odgoja u osnovnim školama (10 škola)
2025. i kontinuirano	☐ U 10 osnovnih škola započeto uvođenje građanskog odgoja
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Održan sajam srednjih škola i izrađena brošura (ažurirani podaci svake godine) za upise ☐ Poslodavci su se prezentirali u svim osnovnim školama grada ☐ Unaprijeđeni kriteriji i modeli stipendiranja učenika, studenata, ☐ Ostvarena suradnja s gradovima koji su uveli građanski odgoj i dogovorena primjena “splitskog” modela rada i dinamike uvođenja GOO ☐ Započela provedba pilot projekta GOO/ Građanski odgoj uveden u osnovnim školama kao izborni predmet <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Afirmacija strukovnih škola i deficitarnih zanimanja doprinijela većem broju upisanih učenika u “zaboravljena” zanimanja ☐ Transparentnost natječaja i stipendiranja podigla razinu povjerenja mladih u institucije ☐ Split uvršten na kartu gradova u RH koji u školama provode GOO

Mjera 1.1.2.	Razvoj Regionalnih centara kompetentnosti s karijernim centrima
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje SDŽ, obrazovne ustanove
Partneri/suradnici	Grad Split, CISOK, HZZ PS Split, HUP, HGK, Obrtnička Komora SDŽ, obrazovne ustanove, Karijerni centri, Centar za planiranje i razvoj karijera Filozofski fakultet, Ured za karijere pri Sveučilištu, Centar izvrsnosti, organizacije civilnog društva
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ U svim srednjim strukovnim školama uvođenje karijernog tjedna
2022. i kontinuirano	☐ Organizirati edukacije o vještinama upravljanja karijerom i životnim vještinama – uključiti udruge
2022. i kontinuirano	☐ Studentski Centri za razvoj karijere na svim sastavnicama Sveučilišta provode učenje vještina razvoja karijere
2022. i kontinuirano	☐ Sve sastavnice Sveučilišta u Splitu organiziraju karijerne dane virtualno
2022. i kontinuirano	☐ Okupljanje dionika i izrada plana o uvođenje karijernog tjedna i učenju vještina upravljanja karijerom i životnim vještinama za učenike srednjih škola
2023. i kontinuirano	☐ Podrška osnivanju trećeg regionalnog centra kompetentnosti
2023. i kontinuirano	☐ Pružena organizacijska podrška u 10 srednjih škola u cilju uvođenje karijernog tjedna i učenje

	vještina upravljanja karijerom i životnih vještina
2023. i kontinuirano	☐ Organizacija karijernih dana na Sveučilištu
2024. i kontinuirano	☐ Podrška osnivanju četvrtog regionalnog centra kompetentnosti
2024. i kontinuirano	☐ U 10 srednjih škola uvođenje karijernog tjedna i učenje vještina upravljanja karijerom i životnih vještina
2024. i kontinuirano	☐ Organizacija karijernih dana na Sveučilištu
2025. i kontinuirano	☐ Podrška osnivanju petog regionalnog centra kompetentnost
2025. i kontinuirano	☐ U 10 srednjih škola uvođenje karijernog tjedna i učenje vještina upravljanja karijerom i životnih vještina
2025. i kontinuirano	☐ Organizacija karijernih dana na Sveučilištu
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Osnovano pet regionalnih centara kompetentnosti s pet karijernih centara (Turizam i ugostiteljstvo, Elektrotehnika i računalstvo, Graditeljstvo i geodezija, Promet i logistika, Zdravstvo i socijalna skrb) ☐ U svim srednjim školama uveden karijerni dan i organizirane edukacije o upravljanju karijernim i životnim vještinama <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Razvijanje kompetentnosti, izvrsnosti, poticanje životnih vještina i usmjeravanje na upravljanje karijerom dobiva institucionalni okvir

Mjera 1.1.3.	Poticati razvoj formalnog i neformalnog obrazovanja i financijski podržati projekte suradnje znanstveno-istraživačkih, obrazovnih institucija, udruga, gospodarstva i gradske uprave
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita
Partneri/suradnici	Grad Split, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje SDŽ, Sveučilište u Splitu, obrazovne ustanove za odrasle, udruge, Studenski zbor, CISOK, HUP, HGK, HZZ PS, Zajednica tehničke kulture grada Splita
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ Izraditi kriterije za uvrštavanje u bazu "neformalnih" obrazovnih programa
2022. i kontinuirano	☐ Uspostaviti jedinstvenu bazu dostupnih formalnih/neformalnih programa obrazovanja i redovno je ažurirati
2022. i kontinuirano	☐ Priprema natječaja za provedbu partnerskih projekata fakulteta, ustanova i organizacije civilnog društva usmjerenih na obrazovanje i razvoj karijere u suradnji s fakultetima, ustanovama i organizacijama civilnog društva
2023. i kontinuirano	☐ Financijska podrška formalnim obrazovnim aktivnostima osmišljenih u skladu sa potrebama tržišta rada i suvremenog doba
2023. i kontinuirano	☐ Promovirati stjecanje mikrokvalifikacija putem vaučera za obrazovanje
2023. i kontinuirano	☐ Promovirati obrazovanje za zeleno i digitalno

2023. i kontinuirano	☐ Uključivanje osjetljivih skupina mladih (DNO, NEET) u programe formalnog/neformalnog obrazovanja
2023. i kontinuirano	☐ Podržati inicijative mladih za stjecanje potrebnih kvalifikacija
2023. i kontinuirano	☐ Provedba natječaja za provedbu partnerskih projekata fakulteta, ustanova i organizacija civilnog društva usmjerenih na obrazovanje i razvoj karijere
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Broj odobrenih partnerskih projekata ☐ Broj unaprjeđenih i/ili novih obrazovnih programa ☐ Broj financijskih podrški za programe formalnog obrazovanja ☐ Broj neformalnih obrazovnih programa s akreditiranim kompetencijama i ishodima ☐ Broj pružatelja neformalnih programa obrazovanja ☐ Broj sporazuma o sufinanciranju neformalnih programa obrazovanja za mlade ☐ Broj učenika i studenata polaznika obrazovanja ☐ Broj mladih NEET građana koji su stekli mikro kvalifikaciju ☐ Popis ishoda učenja i stečenih kompetencija <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Grad Split afirmira cjeloživotno obrazovanje, informira mlade o mogućnostima formalnog i neformalnog obrazovanja i osigurava infrastrukturu za provedbu

Cilj 1.2. Unaprijediti poduzetništvo, samozapošljavanje i zapošljavanje mladih

Mjera 1.2.1.	Poticanje poduzetništva mladih i podrška zapošljavanju mladih
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita, Lokalno partnerstvo za zapošljavanje SDŽ
Partneri/suradnici	CISOK, HUP, HGK, Sveučilište Split, organizacije civilnog društva
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ Mapirati organizacije za poticanje poduzetništva - inkubatore i akceleratore u Gradu
2022. i kontinuirano	☐ Podržati razvoj Tehnološkog i Poduzetničkog centra Split
2022. i kontinuirano	☐ Poticati razvoj studentskog poduzetničkog predinkubatora na sastavnicama Sveučilišta
2022. i kontinuirano	☐ Izraditi brošuru za poduzetnike po uzoru na nacionalnu brošuru
2022. i kontinuirano	☐ Izrada baze znanja (popis edukacija) za poduzetnike u Gradu
2022. i kontinuirano	☐ Promoviranje Garancije za mlade - Poticajne mjere za zapošljavanje – pripravništvo za zeleno/digitalno
2022. i kontinuirano	☐ Podrška učenju kroz rad uz mentorstvo i superviziju
2022. i kontinuirano	☐ Financijska podrška mentorima/poslodavcima unutar poticajnih mjera za zapošljavanje mladih za zeleno i digitalno
2022. i kontinuirano	☐ Podrška osnivanju specijaliziranih društvenih poduzeća za zapošljavanje na fakultetima i strukovnim školama, te socijalnim ustanovama i

	udrugama
2022. i kontinuirano	☐ Radni sastanak i okupljanje dionika i izrada plana rada u cilju poticanja poduzetničke klime i zapošljavanja mladih
2022. i kontinuirano	☐ Prikupljanje podataka za jedinstvena bazu podataka inkubatora i akceleratora u Gradu/ ažurirati
2025. i kontinuirano	☐ Podržati razvoj Poduzetničkog i Tehnološkog Centra Split
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Izrađena brošura za poduzetnike grada Splita ☐ Podržan razvoj Poduzetničkog i Tehnološkog centra Split ☐ Uspostava 2 predinkubatora pri Sveučilištu ☐ Uspostava 4 Centra za razvoj karijere na Sveučilištu ☐ Broj osnovanih društvenih poduzeća ☐ Broj mladih uključenih u društveno poduzetništvo ☐ Broj mladih iz NEET skupine uključenih u društveno poduzetništvo <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Izgrađena bolja infrastruktura i povećana razina vidljivosti i dostupnosti poduzetničkih mogućnosti za mlade i mogućnosti zapošljavanja

P2. Stanovanje i stambene politike

VIZIJA 2025. Split će definirati stambenu politiku Grada Splita u dokumentu u kojem jedno poglavlje čini „Stanovanje za mlade“, a kojem je prethodilo detaljno istraživanje stambenih dinamika, definiranje prioriteta i strategija za razvijanje lokalnog modela distribucije priuštivog i adekvatnog stambenog prostora za mlade. Istovremeno provodi se medijska kampanja „Pravo na stambeni prostor“ koju provodi nezavisno radno tijelo u suradnji s gradskom upravom, Sveučilištem i civilnim sektorom čiji je cilj jačanje transparentnosti i povjerenja između mladih i gradske uprave i koja participativnim pristupom razvija pilot projekte za ciljane skupine: mlade obitelji, studente/ice, sezonske radnike/ice i imigrante/ice te, mlade spremne na život u stambenoj zajednici, eksperimentalno i kooperativno stanovanje.

Nekoliko istraživanja na razini Europske Unije utvrdio je da je Europa u proteklom desetljeću zapala u situaciju stambene krize⁴. Preopterećenost stambenim troškovima povećava se u svim članicama EU-e, a od 2014. godine trećina kućanstava troši više od 40 posto ukupnog raspoloživog dohotka na osiguravanje stambenog prostora⁵. Posljedica je to financijalizacije stanovanja, pojednostavljeno, složenog skupa dinamika koje u direktan konflikt stavljaju stambeni prostor kao osnovnu potrebu svakog čovjeka i stambeni prostor kao robu na tržištu nekretnina⁶.

Na razini Hrvatske ne postoji formalno definirana stambena politika te se stanovanjem bavi raspršeni skup institucija koji čine čak četiri Ministarstva i jedna državna agencija, a mehanizmi ublažavanja posljedica stambene krize provode se kroz program društveno poticane stanogradnje (POS), društveno poticanog najma

⁴ Npr. Van Sparrentak (2021) Tackling Europe's housing crisis, The Forum Network <https://www.oecd-forum.org/posts/tackling-europe-s-housing-crisis> ili Habitat for Humanity (2016) Policy Discussion Brief for the European Commission on housing in EU member states, Habitat for Humanity

⁵ Eurostat SILC, Housing cost overburden rate by age, sex and poverty status <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>
<https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/>

⁶ Aalbers, M. (2017) The Variegated financialization of housing, u International Journal of Urban and Regional Research, 41/4 (2017), 542-554.

(PON) i subvencioniranje stambenih kredita Agencije za promet nekretninama (APN). Ovi mehanizmi nisu orijentirani na dvije ključne skupine adresirane ovim dokumentom: mlade i socijalno ugrožene građane budući da je njihovo funkcioniranje bazirano na kreditnoj sposobnosti krajnjeg korisnika programa što je za većinu mladih nedostižan uvjet. Stoga premda Hrvatska spada u sam vrh neslavnog popisa zemalja u kojima mladi najkasnije napuštaju roditeljski dom, ona nema adekvatan sustav podrške mladima koji bi konkurirao uvjetima na slobodnom tržištu koji su u najmanju ruku nemilosrdni.

Kako bi riješili problem stanovanja mladih, stambene i prostorne politike treba razumjeti u odnosu na globalne dinamike i lokalno stanje na terenu i to je nulta točka odgovornosti lokalne samouprave u kontekstu prikupljanja, obrade i transparentnog upravljanja podacima o stanju stambenog fonda te društveno-ekonomskim dinamikama stanovanja. Split je grad koji po pitanju utjecaja tržišnih dinamika na dostupnost i kvalitetu stanovanja spada u ekstreme⁷. Split ubrzano postaje apsolutno nepriuštiv grad za stanovanje. Već dva desetljeća bilježi paralelno povećanje broja stambenih jedinica za 6% odnosno 16% posto za svaki desetogodišnji period između popisa stanovništva i strmi rast cijena stambenog prostora na tržištu nekretnina i u kontekstu najamnog stanovanja. Rast cijena nije logičan u odnosu na rast BDP-a, ni prosječne plaće, dok dinamike migracija ukazuju na snažan utjecaj previsokih cijena stambenog prostora na iseljavanje pretežno mladih u susjedne općine aglomeracije (Za 2018: Demografski saldo Splita je -4168, dok je ukupni saldo aglomeracije Trogir-Kaštela-Solin-Split -363). Ključni uzrok nepriuštivosti stambenog prostora nije manjak nekretnina za kupovinu već manjak privatnog i javnog najma, te ekstremno visoke cijene zemljišta za gradnju na širem području administrativne jedinice. Uzrok pak tome su a) turistifikacija (približno 15% stambenog fonda se koristi za povremeni najam u turizmu), b) spekulacija (geografska distribucija cijena po kvartovima Splita ukazuje na deregulirano tržište nekretnina na kojem su ponuda i potražnja izvan balansa. Naime samo tri kvarta na području Splita imaju cijenu ispod 2000 e/m² dok u nekim kvartovima cijena doseže i preko 3500 e/m² čime je grad u samom vrhu

⁷ Podaci u nastavku korišteni su iz radnog materijala pripreme poglavlja o standardu stanovanja kao dio izrade Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine – cjeline Društvo. Autori: Smiljanić Rimac, A., Matijević Barčot, S., Kuzmanić, J. (2019)

Europske liste nepriuštvivih gradova⁸) i c) neisplativost davanja stana u najam za vlasnike (Split ima debelo ispod prosjeka udio povrata vrijednosti nekretnine u odnosu na cijenu najma - između 3 i 4%). Osim toga važan parametar je homogenost Splitskog stambenog fonda koji se sastoji od 85% starijih dvosobnih stanova.

Probleme sa prilikama na tržištu stambenog prostora primijetili su i ispitanici pripremnog istraživanja od kojih 69% previsoke cijene stanovanja navodi kao jedan od većih problema, zatim ih 18% primjećuje konflikt turističkog sektora s dinamikama stanovanja te očit utjecaj na dostupnost, kvalitetu i priuštvivost stanovanja, a 12% njih ukazuje na netransparentnost sustava dodjeljivanja javnih stanova. Mladi ističu da je za bolje i dostupnije stanovanje bitan bolji pristup informacijama o stambenim pravima i mogućnostima, kontrola kvalitete postojećeg i novog stambenog fonda, te povećanje javnog stambenog prostora, a preko 65% ispitanika izjasnilo se da trebaju financijsku pomoć od javne uprave za sve kategorije osiguravanja stambenog prostora (najam, kupnja, gradnja).

Ključan je iskorak uspostavljanje okvira strateškog planiranja stambenih politika na razini grada kao kruna institucionalnog, integralnog i sustavnog rada na problemu. U tom se smjeru do 2025. godine mogu napraviti važni koraci. Do 2025. godine grad Split može definirati osnovne probleme u dostupnosti stanovanja i aktere koji rade na rješenjima; imati statističke podatke; provoditi redovite ankete i izraditi registre stambenih ugovora, te baze podataka. Gradska uprava, zajedno sa Sveučilištem i drugim obrazovnim ustanovama i institucijama, organizacijama civilnog društva i novim nezavisnim tijelima poput Radnog tijela za stanovanje ili Uredom za mlade pri gradskoj upravi može i treba stvarati klimu kako je problem rješiv. Do 2025. moguće je organizirati prvu intersektorsku javnu kampanju informiranja i razvijanja partnerstva između mladih i institucija, te razraditi statistički i operativni standard baze podataka za praćenje stambenih potreba i stanja na terenu. Do 2025. moguće je utvrditi i osmisliti pilot projekt za inovativan model stambenog zbrinjavanja mladih u Splitu.

⁸ <https://www.numbeo.com/cost-of-living/>

Cilj 2.1. Uspostaviti temelje strateškog promišljanja stambenog zbrinjavanja mladih

Mjera 2.1.1.	Uspostavljanje stručnog radnog tijela za pitanje stanovanja mladih u Splitu
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, strukovne udruge (Društvo arhitekata Split), ustanove koje pružaju usluge alternativne skrbi, udruge koje rade s mladima iz alternativne skrbi, udruge koje se bave zbrinjavanjem beskućnika, predstavnici bankara
Rok provedbe	Aktivnosti
2022.	☐ Definirati djelokrug, sastav i kriterije izbora članova radnog tijela za pitanje stanovanja mladih
veljača 2023.	☐ Osnovati radno tijelo za pitanje stanovanja mladih
ožujak 2023.	☐ Izraditi godišnji plan rada radnog tijela za pitanje stanovanja mladih
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Definiran sastav i kriteriji izbora članova radnog tijela ☐ Osnovano radno tijelo ☐ Izrađeni godišnji planovi rada za 2023. i 2024. i 2025. godinu ☐ Realizirane aktivnosti utvrđene planom rada <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Prepoznaje se relevantnost tijela i tijelo je uključeno u procese rješavanja stambene problematike u gradu Splitu

Mjera 2.1.2.	Uspostava sustava praćenja i statističkog standarda stanja stambenog fonda i stambenih potreba mladih u Splitu
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Društvo arhitekata Split, ustanove koje pružaju usluge alternativne skrbi, udruge koje rade s mladima iz alternativne skrbi, udruge koje se bave zbrinjavanjem beskućnika, Institut dr. Ivo Pilar
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	☐ Utvrditi načine i metode praćenja i prezentiranja stambenog fonda i stambenih potreba mladih te uspostaviti model koordinacije upravitelja podacima
2024. i kontinuirano	☐ Prikupiti i obraditi podatke stambenog fonda i stambenih potreba mladih
2024.	☐ Podatke stambenog fonda i stambenih potreba mladih prezentirati u tiskanoj publikaciji
2024.	☐ Organizirati javnu tribinu s ciljem prezentacije rezultata praćenja stambenog fonda u gradu Splitu i potreba mladih
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> ☐ Utvrđeni načini i metode praćenja stambenog fonda i stambenih potreba mladih ☐ Podaci prikupljeni, obrađeni i javno prezentirani ☐ Održana javna tribina o stambenim potrebama

	<p>mladih u Splitu</p> <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dostupna je analitička podloga za strateško promišljanje rješenja stambenih potreba mladih u Splitu ☐ Zainteresirana javnost, a posebno mladi, su informirani o stanju stambenog fonda u Splitu te potrebama mladih kada je u pitanju stambeno zbrinjavanje
--	--

Mjera 2.1.3.	Razvijanje pilot projekta inovativnog stambenog zbrinjavanja mladih
Nositelji	Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Društvo arhitekata Split
Partneri/suradnici	Grad Split, ustanove koje pružaju usluge alternativne skrbi, udruge koje rade s mladima iz alternativne skrbi, udruge koje se bave zbrinjavanjem beskućnika, predstavnici bankara, udruga MOBA, Zadruga otvorena arhitektura
Rok provedbe	Aktivnosti
2025.	☐ Organizirati sastanke stručnog radnog tijela za pitanje stanovanja mladih u Splitu s ciljem definiranja razmjera, tipa i, ciljane populacije pilot projekta
2025.	☐ Razraditi pilot projekt netržišnog stambenog modela za mlade te uključiti mehanizme zbrinjavanja stambeno ranjivih skupina mladih u Splitu

2025.	☐ Organizirati javne konzultacije s ciljanim skupinama o predloženim modelima rješavanja stambenih potreba različitih skupina mladih, te organizirati javni poziv za sudjelovanje u pilot projektu uz prezentiran financijski i provedbeni plan pilot projekta
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> ☐ Održani sastanci stručnog radnog tijela za pitanje stanovanja mladih u Splitu sa konzultantima iz udruga i projekata s iskustvom na području razvoja stambenih modela izvan tržišta

- Prijava 20 obitelji na listu sudionika u pilot projektu od čega barem 30% osoba koje dolaze iz stambeno ranjivih skupina mladih
- Izrađena dokumentacija za provedbu pilot projekta
- Pokazatelji promjene:
- Dostupni su prijedlozi za pilot fazu rješavanja stambenih problema mladih u Splitu
- Proveden je anketni dio praćenja interesa i , vještina, i potencijala mladih zainteresiranih za sudjelovanje u pilot projektu

P3. Organizirano informiranje i aktivna participacija

VIZIJA 2025. Split će 2025. godine imati izgrađene održive i mladima prilagođene kanale kvalitetnog dijaloga s mladima i informiranja mladih o temama od interesa i koristi za mlade. U zajednici će se osigurati infrastruktura za aktivnije sudjelovanje

mladih u društvu koja će doprinijeti razvoju osobnih i društvene potencijala kroz formalne organizacije i neformalne inicijative i grupe.

U nastojanjima da odgovori na problem nedovoljne informiranosti mladih, u Hrvatskoj se već više od 15 godina nastoji primijeniti europski sustav informativnih centara za mlade. Informativni centri za mlade otvaraju se u zapadnoeuropskim zemljama 60-ih godina 20. stoljeća. Osnovani su iz potrebe i velikog zahtjeva mladih za informativnom podrškom koja im pruža pouzdane i točne informacije u neformalnom i prijateljskom okruženju (Youth Information Starter Kit 2010:5⁹). U Hrvatskoj se tek 2007. godine u partnerstvu lokalnih udruga, gradova i resornog ministarstva osnivaju tzv. regionalni informativni centri za mlade u Splitu, Zagrebu, Rijeci i Osijeku. Paralelno se u više gradova razvijaju takozvani lokalni informativni centri za mlade i centri za mlade koji često nude iste usluge kao regionalni informativni centri za mlade te do današnjeg dana nije napravljena jasna terminološka i funkcionalna distinkcija. Unatoč kontinuiranom prepoznavanju važnosti informiranja mladih u lokalnim i nacionalnim strateškim dokumentima za mlade, u prethodnih 15 godina u Hrvatskoj se nije razvio jasan i ujednačen standard organiziranog informiranja mladih. Izostala je i sinergija djelovanja udruga i institucija koje se bave mladima, a financijska podrška nije kontinuirana i često je nedostatna.

Važnost kvalitetne informiranosti mladih u Splitu prepoznata je još pri izradi Gradskog programa djelovanja za mlade Grada Splita 2006. godine. Jedna od realiziranih mjera tog strateškog dokumenta je osnivanje informativnog centra za mlade. Također, i u sociološkom istraživanju koje je 2012. godine proveo Grad Split, tijekom svih rasprava u fokus grupama ističe se problem neinformiranosti ili jako loše informiranosti mladih te se povezuje (ne)aktivnost i (ne)sudjelovanje mladih u društvu s (ne)informiranošću. Informiranost mladih važna je i za njihov osobni i profesionalni razvoj, odnosno ostvarenje punog potencijala pojedinaca. Iako nije provedena evaluacija prethodnih Gradskih programa za mlade Grada Splita (GPM), rezultati istraživanja za potrebe izrade ovog GPM jasno sugeriraju da mjere u petnaestogodišnjem razdoblju provedbe prethodnih programa nisu bile kvalitetno

⁹ Priručnik za uspostavljanje ICM-a: [Youth Information Starter Kit](#), ERYICA i Vijeće Europe, veljača 2010

definirane ili nisu (kvalitetno) provedene. Mladi su i danas ispodprosječno zadovoljni dostupnošću informacija u Splitu, a prikupljeni podaci ukazuju na to da im nedostaju informacije u svim tematskim područjima koja su bila predmet istraživanja.

Iznoseći stavove i sugestije o stambenoj politici mladi se smatraju slabo informiranima o mogućnostima i oblicima pomoći u rješavanju stambenog pitanja. Govoreći o mogućnostima kvalitetnijeg provođenja slobodnog vremena, između ostalog, govore i o nužnosti bolje informiranosti o prilikama za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Sugeriraju i jasnije informiranje o mogućnostima rekreativnog uključivanja građana u sportove. Jedno od rješenja pitanja nezaposlenosti vide u informiranju o zanimanjima i karijerama. Prepoznaju i potrebu bolje informiranosti o savjetima mladih, studentskim zborovima i vijećima učenika kao preduvjetu za aktivnije uključivanje u rad tih tijela. Smatraju da bi i informiranje o volontiranju doprinijelo povećanju volonterskog angažmana mladih. Potreba za povećanjem informiranosti nije izostavljena niti u stavovima o sigurnosti mladih. Neupitna je potreba kvalitetnijeg informiranja mladih i to je zaključak koji se ponavlja u svim lokalnim i nacionalnim strategijama za mlade unatrag 15 godina, od kada je prepoznata važnost razvoja politika za mlade.

Važno je, stoga, posvetiti pozornost informiranju mladih o svim tematskim područjima ovog dokumenta. Jednako je važno pozornost posvetiti načinu informiranja mladih kako bismo realizacijom planiranih aktivnosti informiranja mladih dobili optimalne rezultate. Istraživanje je pokazalo da se mladi ne informiraju često o novostima na području rada i zapošljavanja, obrazovanja, sporta, kulture i znanosti, a tek nešto češće interesiraju informacije vezane uz izlaske i zdravlje, a vrlo rijetko se informiraju o vjerskim sadržajima, volontiranju i humanitarnom radu. Povećanje kvantitete informacija o nekoj temi neće nužno povećati razinu informiranosti mladih o toj temi. Nužno je pronaći način i kako mlade zainteresirati za neke od tema koje im možda nisu zanimljive, ali im mogu biti korisne. Da bi informacija došla do mladih nužno je koristiti kanale koje koriste mladi, stvoriti i održavati odnos povjerenja između izvora informacija i mladih te koristiti jezik prilagođen mladima i vizualno predočavanje informacija ili komunikaciju licem u lice.

Nakon 15 godina, mora biti jasno da deklarativno osnivanje informativnih centara za mlade, bez jasno definiranih uloga i usluga, kvalitetnih komunikacijskih strategija te kontinuirane i adekvatne financijske podrške, nije dovoljno da bi se u većoj mjeri podigla razina kvalitete informiranosti mladih. O informiranju mladih važno je razmišljati izvan konteksta isključivo fizičkog prostora te ispravno vrednovati potencijale medijskog prostora i društvenih mreža koje imaju znatnu ulogu u životu mladih. U Splitu na lokalnoj razini već postoje različiti medijski projekti usmjereni na informiranje mladih, ali Grad Split ne provodi natječaje usmjerene na financiranje produkcije neprofitnog medijskog sadržaja za mlade. Kroz proces izrade Gradskog programa za mlade kreirani su kanali komuniciranja s mladima na društvenim mrežama. Sve su to potencijali koje treba podržati i dodatno usmjeriti kako bi se mladima prenosile informacije koje će pozitivno doprinijeti njihovom osobnom i profesionalnom razvoju te proaktivnom sudjelovanju u društvu.

Aktivno sudjelovanje mladih u donošenju odluka i u aktivnostima u zajednici od velike je važnosti za izgradnju demokratske i proaktivne zajednice. Na nacionalnoj razini deklarativno je vrlo velika pozornost posvećena političkoj participaciji mladih te je 2007. godine donesen prvi Zakon o savjetima mladih koji jedinicama lokalne i regionalne samouprave nalaže osnivanje savjetodavnih tijela u čijem su članstvu mladi. Grad Split je jedan od rijetkih gradova u Hrvatskoj koji od 2007. godine gotovo u kontinuitetu ima uspostavljen i više ili manje funkcionalan savjet mladih.

Rezultati istraživanja provedenog za potrebe izrade ovog Gradskog programa pokazuju da je samo 7,7 % ispitanika upoznato s radom Savjeta mladih Grada Splita te zaključci slijede zaključke ranijih istraživanja na nacionalnoj razini koji također upozoravaju na slabu vidljivost rada Savjeta mladih. Dodatno, i dostupna godišnja izvješća o radu Savjeta mladih Grada Splita potvrđuju da od 2007. godine, kada je konstituiran prvi saziv Savjeta mladih Grada Splita, to savjetodavno tijelo nije ostvarilo zapaženije rezultate. Za usporedbu, isto istraživanje pokazuje da je gotovo polovica studenata uključenih u istraživanje (48,50%) upoznata s radom studentskih zborova, dok više od polovice (54%) ispitanih učenika uopće nije upoznato s radom vijeća učenika u svojoj školi. Ipak, gotovo polovica (46,50%) onih koji su upoznati s radom Savjeta mladih obratila bi se Savjetu mladih Split sa svojim željama, prijedlozima ili problemima. S druge strane, više od polovice onih studenata koji su upoznati s radom studentskog zbora ne bi im se obratilo sa svojim željama i

problemima (54,90%), odnosno većina učenika koji su upoznati s radom vijeća učenika ne bi mu se obratila sa svojim željama ili problemima (66,40%). Zaključci fokusnih grupa održanih u sklopu istraživanja potvrđuju da su mladi slabo informirani o Savjetu mladih, ne prepoznaju ga kao tijelo u kojem se nalaze njihovi predstavnici i imaju negativno viđenje njihovog rada te da su mladi danas više informirani o tijelima koja predstavljaju njihove predstavnike tijekom svog školovanja (vijeće učenika, studentski zborovi).

Dodatno, rezultati istraživanja pokazuju i da mladi ne vide Split kao grad koji ih potiče na aktivno sudjelovanje u društvu, da nemaju osjećaj da se ih se njihov volonterski rad prepoznaje i cijeni u zajednici i smatraju da im je onemogućeno sudjelovanje u donošenju važnih odluka.

Stoga je, u cilju osiguranja koncepta aktivnog građanstva, potrebno povećati informiranost mladih o savjetima mladih i osnažiti ih za djelovanje kroz Savjet mladih Grada Splita kako bi to savjetodavno tijelo gradskog vijeća bilo prepoznato među mladima. Savjet mladih Grada Splita mora postati vidljiviji i pristupačniji mladima te ih ohrabrivati na aktivno djelovanje i zajedničku suradnju. Suradnjom Savjeta mladih s ustanovama, udrugama, klubovima i drugim oblicima udruživanja mladih koje u svom djelovanju rade s mladima ostvarit će se preduvjet za aktivno uključivanje mladih u njihov rad, a potrebe i prijedlozi mladih lakše će se artikulirati prema nadležnim tijelima.

Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, odnosno razvijanje odgovornog odnosa mladih prema zajednici, Grad mora poticati i podržavati i izvan konteksta političke participacije i rada Savjeta mladih. Nužno je da potiče mlade na samoorganiziranje te da pruža podršku udrugama mladih i neformalnim inicijativama mladih.

Cilj 3.1. Utvrditi razinu informiranosti mladih te načine informiranja mladih u Splitu

Mjera 3.1.1.	Osmišljavanje i provedba istraživačkih aktivnosti radi ispitivanja informiranosti mladih u Splitu
---------------------	--

Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Izabrani provoditelj istraživanja
Rok provedbe	Aktivnosti
veljača 2023.	☐ Provesti istraživanja o informiranosti mladih u Splitu i prezentirati rezultate za potrebe izrade komunikacijske strategija za informiranje mladih
veljača 2025.	☐ Provesti istraživanja o informiranosti mladih u Splitu i prezentirati rezultate za potrebe izrade evaluacije Gradskog programa za mlade te izrade novog Gradskog programa za mlade
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> ☐ Provedeno istraživanje o informiranosti mladih ☐ Interpretirani i prezentirani rezultati istraživanja na uzorku od najmanje 1000 mladih <p>Pokazatelji promjene:</p> ☐ U javnom prostoru afirmirana vrijednost povezivanja s akademskom zajednicom i važnost rada i planiranja promjena utemeljenih na rezultatima istraživanja

Cilj 3.2. Unaprijediti kvalitetu komuniciranja i informiranja mladih

Mjera 3.2.1.	Izrada strateškog okvira za kvalitetno komuniciranje s mladima
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Vanjski stručnjak koji će facilitirati proces i sastaviti dokument strategije, udruge za mlade i institucije koje rade s mladima

Rok provedbe	Aktivnosti
ožujak 2023.	☐ Izraditi komunikacijsku strategiju za informiranje mladih o obrazovanju i upravljanju karijerama, stanovanju i prostornim politikama za mlade, aktivnoj participaciji mladih u zajednici, mentalnom zdravlju i socijalnom uključivanju te sportu i kulturi
rujan 2023.	☐ Definirati optimalan model financiranja realizacije komunikacijske strategije
ožujak 2023.	☐ Sadržaje za mlade na službenim mrežnim stranicama Grada učiniti dostupnim, vidljivijima i komunikacijski prilagođene mladima
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> ☐ Izrađena i prezentirana komunikacijska strategija ☐ Definiran i primijenjen model financiranja realizacije komunikacijske strategije ☐ Sadržaj za mlade na službenim mrežnim stranicama Grada prilagođen mladima
	<p>Pokazatelji promjene:</p> ☐ Podignuta razina kvalitete komunikacije s mladima

Mjera 3.2.2.	Objava i provedba natječaja za financiranje realizacije informativnih događanja i produkcije neprofitnog medijskog sadržaja za mlade
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	/

Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	Izraditi kriterije za financiranje realizacije informativnih događanja i produkcije neprofitnog medijskog sadržaja namijenjenih mladima
2023. i kontinuirano	Raspisati i objaviti godišnji natječaje za financiranje realizacije informativnih događanja i produkcije neprofitnog medijskog sadržaja namijenjenih mladima
2023. i kontinuirano	Objaviti rezultate natječaja i ugovoriti financijske podrške
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Raspisan i proveden natječaj za financiranje realizacije informativnih događanja i produkcije neprofitnog medijskog sadržaja namijenjenih mladima ☐ Objavljeni rezultati natječaja i ugovorene financijske podrške <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Povećan broj informativnih događanja i količina neprofitnog medijskog sadržaja za mlade na području grada Splita ☐ U komparativnom istraživanju o informiranosti mladih detektirano povećanje razine informiranosti mladih

Cilj 3.3. Osigurati vidljivost i prepoznatljivost Savjeta mladih Grada Splita među relevantnim ciljanim skupinama

Mjera 3.3.1.	Uspostavljanje komunikacije između mladih i Savjeta mladih Grada Splita
---------------------	--

Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita
Partneri/suradnici	Udruge mladih i za mlade, gradske ustanove i institucije namijenjene mladima, obrazovne ustanove
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ U Godišnji plan rada Savjeta mladih uvrstiti aktivnosti komunikacije i suradnje s mladima, s naglaskom na digitalne alate komunikacije
2022. i kontinuirano	☐ Uspostava partnerstava s relevantnim dionicima koji mogu doprinijeti vidljivosti Savjeta mladih
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ U Godišnjem planu rada Savjeta mladih definirane aktivnosti komunikacije i suradnje s mladima, s naglaskom na digitalne alate komunikacije ☐ Realizirane aktivnosti komunikacije i suradnje s mladima <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Udruge, mediji i drugi relevantni komunikatori participaciju u komunikaciji mladih i Savjeta mladih ☐ Mladi znaju da postoji Savjet mladih i pokazuju interes za komunikaciju sa Savjetom mladih

Mjera 3.3.2.	Uspostavljanje suradnje Savjeta mladih, mladih i organizacija i ustanova koje predstavljaju interese mladih na području grada Splita
Nositelji	Savjet mladih Grada Splita
Partneri/suradnici	Organizacije civilnog društva, Grad Split, škole, ustanove

	iz područja socijalne skrbi, mediji
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	Javno objavljivati poziv mladima za sudjelovanje na sjednicama Savjeta mladih
2022. i kontinuirano	Redovito na službenim mrežnim stranicama grada objavljivati zapisnike sjednica Savjeta mladih Grada Splita
2022. i kontinuirano	U Godišnji plan rada Savjeta mladih Grada Splita uvrstiti javna događanja usmjerene na direktan dijalog s mladima različitih dobnih skupina
2022. i kontinuirano	U Godišnji plan rada Savjeta mladih Grada Splita uvrstiti redovite sastanke Savjeta mladih s predstavnicima vijeća učenika i studentskih zborova
2022. i kontinuirano	U Godišnji plan rada Savjeta mladih Grada Splita uvrstiti redovite sastanke Savjeta mladih sa predstavnicima udruga i institucija koje djeluju u različitim područjima od interesa za mlade
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Godišnje javno objavljena najmanje četiri poziva mladima za sudjelovanje na sjednicama Savjeta mladih ☐ Godišnje na službenim mrežnim stranicama Grada objavljeni svi zapisnici sjednica Savjeta mladih Grada Splita ☐ Savjet mladih inicira zajedničko obilježavanje Međunarodnog dana mladih ☐ Godišnje održano najmanje 5 sastanaka Savjeta mladih sa predstavnicima vijeća učenika i studentskog zbora ☐ Godišnje održano najmanje 5 sastanaka Savjeta

	<p>mladih sa predstavnicima najmanje 10 udruga i institucija koje djeluju u najmanje 2 različita područja</p> <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Mladi, organizacije i ustanove koje predstavljaju interese mladih na području grada Splita sudjeluju na sjednicama Savjeta mladih ☐ Ostvaren dijalog između Savjeta mladih, mladih te organizacija i ustanova koje predstavljaju interese mladih na području grada Splita ☐ Mladi, organizacije i ustanove koje predstavljaju interese mladih su zainteresirani za sudjelovanje na javnim događanjima Savjeta mladih te pokazuju želju za suradnjom
--	---

Cilj 3.4. Uključiti mlade u praćenje lokalne politike za mlade i osmišljavanju i realizaciji aktivnosti u lokalnoj zajednici

Mjera 3.4.1.	Sustavno praćenje i vrednovanje provedbe Gradskog programa za mlade Grada Splita
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita
Partneri/suradnici	organizacije civilnog društva, škole, organizacije i ustanove iz područja socijalne skrbi, mediji, neovisni vanjski stručnjak
Rok provedbe	Aktivnosti
2002. i kontinuirano	☐ Izraditi godišnji akcijski plan provedbe Gradskog programa za mlade s jasno postavljenim indikatorima provedbe

2022.	☐ Osnovati tijelo (radnu skupinu) za praćenje provedbe Gradskog programa za mlade
2022. i kontinuirano	☐ U suradnji s nositeljima mjera sastaviti i objaviti polugodišnji izvještaj o provedbi i mogućnostima unapređenja provedbe Gradskog programa za mlade
2025.	☐ Provesti vanjsku evaluaciju provedbe Gradskog programa za mlade
2025.	☐ Organizirati javno predstavljanje rezultata evaluacije cjelokupne provedbe Gradskog programa za mlade
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Izrađen godišnji akcijski plan provedbe Gradskog programa za mlade ☐ Osnovana radna skupina za praćenje provedbe Gradskog programa za mlade ☐ Objavljeno 5 polugodišnjih izvješća o provedbi Gradskog programa za mlade ☐ Provedena vanjska evaluacija cjelokupne provedbe Gradskog programa za mlade ☐ Održano javno predstavljanje evaluacijskog izvještaja ☐ Evaluacijski izvještaj o cjelokupnoj provedbi je objavljen i javno dostupan na službenoj web stranici Grada Splita <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Evidentan je interes za uključivanje mladih i njihovih predstavnika u radnu skupinu za praćenje provedbe Gradskog programa za mlade

	☐ Predstavnici mladih čine značajan broj članova radne skupine za praćenje provedbe Gradskog programa za mlade ☐ Mladi aktivno sudjeluju na predstavljanju evaluacijskog izvještaja te predlažu unaprjeđenja za provedbu u narednom strateškom periodu
--	---

Mjera 3.4.2.	Promjena kriterija i provedba natječaja za financiranje aktivnosti neformalnih grupa i inicijativa mladih
Nositelji	Grad Split, Savjet mladih Grada Splita
Partneri/suradnici	Škole, fakulteti, udruge mladih i za mlade, neformalne grupe mladih, Ured za mlade, gradski kotarevi i mjesni odbori
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ U Godišnji plan rada i Proračun Savjeta mladih Grada Splita uvrstiti vremenski ograničen otvoreni natječaj Grada Splita za financijsku podršku inicijativama mladih u lokalnoj zajednici u minimalnom trajanju od 3 mjeseca
2022.	☐ Uspostava sustava participativnog financiranja inicijativa i projekata mladih
siječanj 2023.	☐ Ažurirati/definirati kriterije i tekst natječaja Ureda Grada za financiranje projekata udruge mladih i za mlade te neformalnih grupa i inicijativa koje doprinose realizaciji Gradskog programa za mlade i aktivnosti Godišnjeg plana rada Savjeta mladih

veljača 2023.	☐ Organizirati predstavljanje natječaja za udruge mladih te neformalnih grupa i inicijativa mladih
2023. i kontinuirano	☐ Organiziranje javne tribine na kojoj mladi imaju prilike vidjeti sve projektne prijedloge i javnim glasovanjem odabrati one koji će se financirati
siječanj 2023. i kontinuirano	☐ Definirati kriterije i tekst natječaja za financijsku podršku Savjeta mladih Grada Splita inicijativama mladih u lokalnoj zajednici te objaviti natječaj.
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Broj prijavljenih projektnih prijedloga udruga mladih/ neformalnih grupa/inicijativa na natječaj Ureda Grada ☐ Broj uključenih mladih ☐ Broj financiranih i realiziranih projekata mladih ☐ Dio budžeta natječaja Ureda Grada za udruge mladih i za mlade usmjereno je na financiranje projekata koji podržavaju ili potiču samoorganiziranje mladih i doprinose realizaciji aktivnosti godišnjeg plana rada Savjeta mladih Grada Splita ☐ Godišnje na natječaju Savjeta mladih financijski podržane najmanje dvije prijavljene inicijative mladih u lokalnoj zajednici ☐ Uspostavljen sustav participativnog financiranja ☐ Raspisani i provedeni natječaj ☐ Minimalno organizirana jedna tribina mladih o projektima prijavljenim na natječaj ☐ Odabrani projekti na javnoj tribini <p>Pokazatelji promjene:</p>

	☐ Afirmacija vrijednosti samoorganiziranja mladih i poticanje rada inicijativa i neformalnih grupa mladih u zajednici.
--	---

Mjera 3.4.3.	Oснаžiti aktivnu ulogu mladih u osmišljavanju i realizaciji aktivnosti u lokalnoj zajednici
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Mjesni odbori, Gradski kotarevi, škole, organizacije civilnoga društva
Rok provedbe	Aktivnosti
do kraja 2023.	Na razini Gradskih kotareva i Mjesnih odbora u suradnji s mladima donijeti godišnji plan organiziranja aktivnosti za mlade u kotarevima i mjesnim odborima
do kraja 2025.	Realizirati aktivnosti za mlade u kotarevima i mjesnim odborima u skladu s usvojenim godišnjim planovima
2023.	Uspostaviti protokol dodjele certifikata "Kotar za mlade", s ciljem poticanja osmišljavanja i realizacije kvalitetnih godišnjih planova organiziranja aktivnosti za mlade
Pokazatelji uspješnosti	Pokazatelji provedbe: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Broj mladih uključen u izradu godišnjeg plana organiziranja aktivnosti za mlade u kotarevima i mjesnim odborima ☐ Broj organiziranih aktivnosti u Gradskim kotarevima i Mjesnim odborima ☐ Broj mladih uključenih u organizirane aktivnosti

	<p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Godišnje u svakom kotaru i mjesnom odboru najmanje 5 mladih uključeno u izradu godišnjeg plana organiziranja aktivnosti za mlade u kotarevima i mjesnim odborima ☐ Godišnje u svakom kotaru i mjesnom odboru, u skladu s godišnjim planom, organizirane najmanje dvije aktivnosti koje su uključile najmanje po 25 mladih ☐ Uspostavljen protokol i dodjela certifikata “Kotar za mlade” ☐ Razumijevanje gradskih struktura kako mladima treba osigurati prostornu i drugu infrastruktura za provođenje različitih aktivnosti
--	---

P4. Mentalno zdravlje i socijalna uključenost

VIZIJA 2025. Split 2025. godine imat će dostupnu i priuštivu mrežu usluga čije će aktivnosti doprinositi zaštiti mentalnog zdravlja mladih. Bit će grad koji vodi brigu o mladima, socijalnom uključivanju različitih ranjivih skupina mladih i njihovim psihosocijalnim potrebama te osiguravanju osnovnih preduvjeta zdravog načina života.

Svjetska zdravstvena organizacija 2001. definirala je mentalno zdravlje kao »stanje dobrobiti u kojem pojedinac ostvaruje svoje potencijale, može se nositi s normalnim životnim stresom, može raditi produktivno i plodno te je sposoban pridonositi zajednici«. Mentalno zdravlje predstavlja sastavni dio zdravlja pojedinca, obitelji, ali i šire društvene zajednice. Za funkcioniranje društva od izuzetnog je značaja

mentalno zdravlje pojedinca, a obzirom da se u djetinjstvu i mladenaštvu stvaraju temelji za budućnost, briga o mentalnom zdravlju mladih je iznimno važna.

Mentalno zdravlje ovisi o nizu čimbenika koji uključuju brigu o emocionalnom i tjelesnom zdravlju te razvijenosti socijalne mreže. Najčešće poteškoće koji mladi imaju vezane su uz poteškoće odrastanja, prilagodbu i rizična ponašanja. Jedan dio mladih ima narušeno tjelesno zdravlje što može direktno utjecati i na mentalno zdravlje, kao i na njihovu socijalnu izoliranost i neprilagođenost. Tek kada se obuhvate svi aspekti zdravlja mladih, kao što su tjelesni, emocionalni i socijalni, može se postići boljitak i prosperitet kod populacije mladih.

Svjetska zdravstvena organizacija već niz godina upozorava na epidemiološke podatke mentalnih poremećaja kod djece i mladih i navodi kako na globalnoj razini, s dijagnosticiranim mentalnim poremećajem, živi od 1 od 7 adolescenata u dobi od 10 do 19 godina. Gotovo 46.000 adolescenata počinu samoubojstvo svake godine, što je među prvih pet uzroka smrti u toj dobnoj skupini.

Učestalost mentalnih poremećaja kod djevojčica i dječaka u Europi između desete i dvanaeste godine je 16,3 posto dok je za istu dobnu skupinu na razini svijeta učestalost 13,2 posto. Procjenjuje se da 9 milijuna djece i mladih u Europi, iz ove dobne skupine žive s nekim od mentalnih poremećaja. U Europi je samoubojstvo drugi najčešći uzrok smrti među mladima u dobnoj skupini od 10 do 19 godina. U prosjeku 1 od 5 mladih u dobi od 15 do 24 godine izjavilo je kako se često osjeća depresivno ili ima slab interes za obavljanje raznih aktivnosti.

U Hrvatskoj je prema dostupnim podacima učestalost mentalnih poremećaja u dobnoj skupini od 10 do 19 godina 11,5 posto, odnosno procjenjuje se da oko 49.272 djevojčica i dječaka živi s nekim od mentalnih poremećaja. (Svi podaci preuzeti iz izvješća Stanje djece u svijetu 2021. sa sloganom „On My Mind: promoting, protecting and caring for children’s mental health“). S ulaskom u treću godinu pandemije COVID-19, mentalno zdravlje i dobrobit djece i mladih i dalje je itekako ugroženo. Globalno je najmanje 1 od 7 djece izravno pogođeno zatvaranjima i ograničenjima, dok je više od 1,6 milijardi djece pretrpjelo neki oblik gubitka u polju obrazovanja. Zbog prekida redovnih životnih rutina, obrazovanja i rekreacije, kao i

brige za obiteljske prihode i zdravlje mnogi mladi ljudi osjećaju strah, ljutnju i zabrinutost za svoju budućnost.

I na nacionalnoj i lokalnoj razini još uvijek nema svijesti kako je tema mentalnog zdravlja multidisciplinarno područje koje se proteže kroz sve sfere; nedostaju stručnjaci, psiholozi i psihijatri koji rade s mladima; usluge za mlade su često nevidljive i neprilagođene potrebama, mladi ne znaju gdje se i komu obratiti jer ne postoji centralno mjesto za mentalno zdravlje već je puno različitih nepovezanih dionika u zajednici; ne postoji jasna i konzistentna poruka sustava kako je normalno pričati o mentalnom zdravlju; nedostaje jasne poruke sustava kako se ne prihvaća govor mržnje, nasilje i diskriminacija prema specifičnim skupinama mladih te kako je potrebna kontinuirana podrška mladima iz alternativne skrbi, mladima s problemima u ponašanju; sustavna psihosocijalna podrška mladim roditeljima i edukacija tijekom trudnoće, poroda i ranog razdoblja djetinjstva.

I na nacionalnoj i lokalnoj razini evidentna je potreba hitnog ulaganja u mentalno zdravlje djece i adolescenata te povećanje intervencija temeljenih na dokazima u svim sektorima, zdravstvu, obrazovanju i socijalnoj skrbi, uključujući programe roditeljstva koji promiču odgovornu njegu i skrb te podržavaju mentalno zdravlje roditelja i njegovatelja. Potrebno je osigurati podršku mentalnom zdravlju u školama kroz kvalitetne usluge i pozitivne odnose te prekidanje tišine koja okružuje mentalne bolesti, uklanjanjem predrasuda i promicanjem boljeg razumijevanja mentalnog zdravlja i uvažavanje iskustava djece i mladih.

Za zaštitu mentalnog zdravlja djece i adolescenata potrebno je rano prepoznavanje i rane intervencije. Sve suvremene smjernice nas pozivaju na holistički pristup stoga se u genezi poremećaja uzimaju se u obzir biološki, psihološki i socijalni čimbenici, dijagnostika treba počivati na multidisciplinarnom pristupu, liječenje na multimodalnom konceptu s različitim terapijskim pristupima, a u rehabilitaciji primijeniti multidisciplinarni pristup.

Važno je naglasiti da kad govorimo o mentalnom zdravlju, ne govorimo samo o poteškoćama vezanim uz mentalno zdravlje već i o svemu što čini dobro mentalno zdravlje, pa tako i svim aktivnostima kojima možemo prevenirati buduće moguće

poteškoće. To su osim specifičnih, specijaliziranih aktivnosti usmjerenih na problem/poteškoće (npr. savjetovališta i sl.), sve aktivnosti koje doprinose razvijanju zdravih životnih navika i socijalne mreže (npr. provođenje slobodnog vremena). Upravo na takve aktivnosti su i upozorili mladi u našem istraživanju.

Kroz razgovore u okviru fokus grupa, koje su prethodile izradi ovog Gradskog programa za mlade, mladi ukazuju, drže važnim i preporučuju: praćenje, analizu i amortiziranje promjena u navikama i ponašanjima mladih koje su nastale ili će nastati kao rezultati pandemije bolesti COVID-19; provoditi edukaciju mladih o rizičnim oblicima ponašanja koju treba temeljiti na znanstvenim spoznajama i dijalogu; osigurati edukaciju policije o komunikaciji s mladima; promicati zdrave stilove ponašanja i osiguravanje mogućnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena; omogućiti anonimnu, pravovremenu, dostupnu i efikasnu pomoć mladima od strane relevantnih stručnjaka.

Iz svega prethodno navedenog važno je razviti mrežu dostupnih i priuštivih različitih usluga mladima i mladima iz ranjivih skupina gdje će moći u svakom trenutku zatražiti pomoć i savjetovanje i dobiti podršku, bez obzira o kojoj problematici se radilo, ali i realizirati vlastite potencijale kroz sudjelovanje u različitim aktivnostima prema kojima imaju afinitet (sportske, umjetničke, literarne, socijalne i sl.) jer je to temelj za razvoj stabilnosti i očuvanje mentalnog zdravlja.

Cilj 4.1. Osigurati dostupnu psihološku pomoć mladima i podići razinu informiranosti o uslugama podrške mentalnom zdravlju

Mjera 4.1.1.	Informiranje mladih o svim punktovima podrške i osiguranje stručnjaka za anonimno savjetovanje i pružanje besplatne psihosocijalne pomoći i podrške na mjestima veće fluktuacije mladih
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	NZJZ-SDŽ, Centar za socijalnu skrb, organizacije civilnog društva, Društvo psihologa Split, Sveučilište u Splitu,

	obrazovne ustanove, MKC Split
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ Sufinancirati savjetovanište, projekte, programe i kampanje s ciljem zaštite i unapređenja mentalnog i reproduktivnog zdravlja, prevencije ovisnosti, poremećaja hranjenja, zaštite od spolno prenosivih bolesti
2022.	☐ Organizirati sastanak Vijeća za prevenciju kriminaliteta i dionika koji djeluju u području mentalnog zdravlja mladih
2023.	☐ Osigurati prostor za rad besplatnog individualnog i grupnog Savjetovaništa za mentalno zdravlje mladih u Domu mladih
2023.	☐ Razviti sustav potpore i financiranja „on line“ Savjetovaništa za mentalno zdravlje mladih
2023.	☐ U Savjetovaništu za mentalno zdravlje mladih omogućiti komunikaciju sa stručnjacima putem e-maila i društvenih mreža
2023.	☐ Osigurati edukacije za osobe koje će raditi i volontirati u sklopu „on line“ Savjetovaništa za mentalno zdravlje mladih
2023.	☐ Informacije o svim savjetovaništima i mjestima na kojima mladi mogu dobiti psihološku, medicinsku, socijalnu i pedagošku pomoć i podršku postaviti vidljivo na mrežnim stranicama grada i obrazovnim ustanovama
2023.	☐ Sufinancirati projekte, programe i kampanje s ciljem

	<p>zaštite i unaprjeđenja mentalnog i reproduktivnog zdravlja, prevencije ovisnosti, poremećaja hranjenja, zaštite od spolno prenosivih bolesti</p>
2025.	<p>☐ Osigurati kontinuitet rada Savjetovališta za mentalno zdravlje mladih (Dom mladih) i „on line“ savjetovanja</p>
2025.	<p>☐ Osigurati edukacije za osobe koje će raditi i volontirati u sklopu „on line“ Savjetovališta za mentalno zdravlje mladih</p>
2025.	<p>☐ Sufinancirati projekte, programe i kampanje s ciljem zaštite i unaprjeđenja mentalnog i reproduktivnog zdravlja, prevencije ovisnosti, poremećaja hranjenja, zaštite od spolno prenosivih bolesti</p>
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Broj podržanih programa/projekata/kampanja ☐ Broj službi/savjetovališta ☐ Broj uključenih mladih ☐ Broj savjetodavnih usluga ☐ Broj punktova/načina na kojima su vidljive informacije o savjetovalištim <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Mladi/roditelji/šira javnost informirana o savjetovalištim u okviru kojih mogu dobiti psihosocijalnu podršku i pomoć

Cilj 4.2. Razvijati socijalne usluge i infrastrukturu za podršku samostalnom životu mladima u riziku socijalne isključenosti (mladi s invaliditetom, mladi iz neet skupina, mladi koji izlaze iz domova i penalnih ustanova, mladi u riziku i s problemima u ponašanju...)

Mjera 4.2.1.	Jačanje mobilnosti mladih osoba s invaliditetom i razvijanje dostupnih i priuštivih socijalnih usluga mladima u riziku obrazovanja, zaposlenja i drugim područjima socijalnog osnaživanja i integracije
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Organizacije civilnog društva, stručnjaci u području mentalnog zdravlja, CZSS, MUOSIS, Centar za pružanje usluga u zajednici, Dom Maestral...
Rok provedbe	Aktivnosti
2022. i kontinuirano	☐ Kontinuirano uklanjati arhitektonske barijere u javne prostore i prostore za pružanje socijalnih usluga koje mladi koriste kako bi se omogućio nesmetan pristup i kretanje mladih osoba s invaliditetom (Dom mladih, Amfiteatar još uvijek nije pristupačan)
2022. i kontinuirano	☐ Osigurati infrastrukturu za samostalan život mladih koji izlaze iz skrbi (prostor, oprema stambenih zajednica...)
2022. i kontinuirano	☐ Poticati i sufinancirati programe i projekte inkluzije i (re)integracije mladih, financijske pismenosti i unapređenje pristupačnosti objekata u obrazovanju, kulturi, sportu
2023. i kontinuirano	☐ Prilagoditi arhitektonski javne prostore i prostore za pružanje socijalnih usluga koje mladi koriste kako bi se omogućio nesmetan pristup i kretanje mladih osoba s invaliditetom
Pokazatelji uspješnosti	Pokazatelji provedbe: ☐ Evidentiran broj javnih ustanova koje nemaju arhitektonske barijere

	☐ Broj stambenih zajednica za mlade iz alternativne skrbi ☐ Broj sufinanciranih programa i projekata inkluzije i integracije mladih s invaliditetom Pokazatelji promjene: ☐ Afirmiran koncept socijalnog ulaganja u mlade u riziku od socijalne isključenosti
--	---

Cilj 4.3. Uspostaviti sustav kontinuiranog praćenja indikatora i trendova mentalnog zdravlja kod mladih

Mjera 4.3.1.	Provođenje istraživanje na reprezentativnom uzorku o mentalnom zdravlju mladih s ciljem organiziranja i provođenja mjera za unapređenje mentalnog zdravlja (fokus na mlade od 18 do 30)
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Filozofski fakultet u Splitu, Odsjek za sociologiju, Odsjek za pedagogiju; NZJZ-SDŽ, Društvo psihologa u Splitu
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	☐ Provođenje istraživanja na reprezentativnom uzorku
2023.	☐ Interpretacija i prezentacija rezultata istraživanja
Pokazatelji uspješnosti	Pokazatelj provedbe: ☐ Provedeno istraživanje ☐ Interpretirani i prezentirani rezultati istraživanja Pokazatelji promjene: ☐ U javnom prostoru afirmirana vrijednost povezivanja s akademskom zajednicom i važnost rada i

	planiranja promjena utemeljenih na rezultatima istraživanja
--	---

P5. Kultura i sport za sve

VIZIJA 2025. Split 2025. godine će biti grad u kojem će kultura, institucionalna i vaninstitucionalna, biti demistificirana, dostupna i pristupačna mladima, grad u kojem će mladi znati gdje pronaći mjesta i okruženja za konzumiranje kulturnog sadržaja, pohađanje edukacija vezanih uz kulturu, kao i učenje o tome što rad u kulturi podrazumijeva. Split, kao grad olimpijaca i bogate sportske baštine postaje grad u kojem se popularizira cjeloživotno bavljenje sportom i afirmiraju sportsko - rekreativni sadržaji s naglaskom na zdravstveno usmjereno vježbanje te sustavno prati i unapređuje tjelesni aktivitet mladih grada Splita.

Sudjelovanje u kulturi i svakodnevna kreativnost u velikoj mjeri doprinose poticanju međukulturnog dijaloga i izgradnji zdravih društava, ističe se u Novoj europskoj agendi za kulturu 2018. u kojoj se naglašava uloga kulture kao onoga što nas spaja - njome se, naime, stvara osjećaj pripadnosti, promiče aktivno građanstvo i utvrđuju naše osnovne vrijednosti i identitet. Također, upravo kreativni i kulturni sektori se ističu kao najveći aduti Europske unije, kao oni koji zapošljavaju veći postotak mladih nego većina drugih sektora. Već je iz ovoga razvidna uloga kulture i u svakodnevnom životu mladih, u njihovom provođenju slobodnog vremena, ali i u mogućim načinima promišljanja njihove daljnje budućnosti i odabira karijernog puta. Kulturi, svakako, valja biti izložen od „malih nogu“, navike posjećivanja kulturnih događanja kao gradnja temelja kasnijim navikama stoga se mogu povezati s ulogom roditelja, bliže okoline i odgojno-obrazovnog sistema od najranijih dana u poticanju sudjelovanja mladih u kulturnim sadržajima.

Ako razmišljamo o potencijalu kulture u okviru dobne skupine mladih, potrebno je istaknuti njenu "meku moć" koja građanima omogućuje da budu odgovorni vođe u društvu, uz integritet, entuzijazam i empatiju, te ih u tom procesu i osnažuje. Istraživanje provedeno 2020. od strane Instituta društvenih znanosti "Ivo Pilar", jednog od partnera na projektu INVENT, ukazuje da generacije mladih među ispitanima, one rođene od 2000. naovamo, odlikuje „izrazita nesposobnost diskurzivnog razmatranja kulture“, ali nam ukazuje i promjene nastale pojavom COVID pandemije koje se očituju u snažnom osjećaju nedostatka društvenog i kulturnog života među ispitanicima. Dodamo li ovom istraživanju stavove mladih prikupljene u Istraživačkom izvještaju o ispitivanju potreba mladih Splitskana za izradu Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. – 2025. koji je izradila udruga „Delta“, kao što je istaknuto i u poglavlju vezanom upravo uz informiranje mladih, od nasušnog je značaja utjecati na povećanju informiranosti mladih o kulturnim sadržajima, mogućnostima uključivanja u stvaranje takvih sadržaja, kao i o mjestima kulture na kojima bi mladi mogli naučiti što rad u kulturi podrazumijeva.

Mladi su, upitani o zadovoljstvu provođenja slobodnog vremena, prema navedenom istraživanju udruge Delta najzadovoljniji ponudom sadržaja sportskog, a najmanje onom kulturnog tipa, a vidljiv je stav o financijskoj nedostupnosti sadržaja i sportskog i kulturnog tipa. Nezadovoljstvo dostupnošću kulturnih sadržaja treba promatrati ipak dvostruko; potrebno je promišljati dostupnost kao dostupnost pravovaljanim, zanimljivim i mladima prilagođenim informacijama o kulturi i kulturnim sadržajima, ali promišljati i o dostupnosti sadržaja u vidu financijske dostupnosti, kao i one infrastrukturnog tipa (mladi s invaliditetom, mladi iz ruralnog područja s ograničenim vezama javnog prometa u večernjim satima kada se kulturni sadržaj često odvija).

Nužno je stoga poticati provedbu projekata i programa u koje se uključuju mladi, a poseban naglasak staviti na informiranje mladih, ali i njihovih roditelja, o potrebi uključivanja mladih u kulturnu proizvodnju, dostupnim kulturnim programima i sadržajima.

Pojam sport za sve (eng. Sports for All) prvi puta se počeo spominjati sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Taj unificirani naziv sportsko - rekreativnih programa podrazumijeva tjelesne aktivnosti koje se obavljaju u slobodno vrijeme, a dostupne su svakoj osobi bez obzira na fizičko stanje ili dob. Takvo ili slično definiranje sporta,

iznimno je očit trend u razvijenim zemljama diljem svijeta zadnja dva desetljeća, pri čemu se postavke sporta vraćaju na svoje osnovne vrijednosti definirane Olimpijskom poveljom.

Upravo rečenicom Pierre de Coubertina „Sport je dio naslijeđa svakog muškarca i žene i ništa ne može nadoknaditi njegov nedostatak.“ započinje Bijela knjiga o sportu (White Paper on Sport - European Commission's 2007.) kao prvi dokument koji se na sveobuhvatan način posvećuje pitanjima vezanim za sport na području Europskog kontinenta. Bijela knjiga pozicionirala je sport i njegove uloge u svakodnevnom životu građana Europske unije te definirala put u pogledu sporta na europskoj razini. Vijeće Europe pritom definira sport kroz sve oblike tjelesnog vježbanja kojima je cilj, neobaveznim ili organiziranim sudjelovanjem, izražavanje ili poboljšavanje tjelesnih sposobnosti i mentalnog blagostanja, sklapanje društvenih veza ili ostvarivanje rezultata na svim razinama natjecanja. Objavljeni su brojni strateški dokumenti koji prepoznaju društvenu, zdravstvenu, obrazovnu i ekonomsku ulogu sporta na razini Europske unije. Pozitivni preventivni i terapijski učinci tjelesne aktivnosti na mnoge kronične bolesti višestruko su potvrđeni brojnim znanstvenim istraživanjima. Iz tih razloga je porast tjelesne aktivnosti prepoznat kao jedan od javnozdravstvenih prioriteta u svijetu. Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje najmanje 30 minuta umjerene tjelesne aktivnosti dnevno za odrasle, a 60 minuta za djecu. Kada se govori o zdravstvenim učincima tjelesnog vježbanja, znanstveni dokazi sugeriraju da pozitivni učinci na zdravlje nisu ograničeni na sport u užem smislu (trening i natjecanje), već mogu biti postignuti redovitim tjelesnim vježbanjem nižega intenziteta ili obujma.

U Hrvatskoj je sport već desetljećima iznimno važan segment društvenog života, ali i segment o kome se sve češće strateški i cjelovito promišlja. „Nacionalni program športa 2019. - 2026. prema zdravoj i aktivnoj naciji ponosnoj na športske uspjehe“ prvi je razvojni akt planiranja i važno ishodište promišljanja i ostvarivanja budućnosti hrvatskog sporta. Ovaj dokument u budućnosti Hrvatsku definira kao zemlju velikih sportskih rezultata i zemlju u kojoj građani žive zdrav i aktivan život. U Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030. godine definirana su četiri razvojna smjera u cilju popularizacije i omasovljenja sportsko rekreativnih aktivnosti. U dokumentu je naglašeno da se Hrvatska nalazi među zemljama koje u proteklom desetljeću bilježe značajan pad tjelesne aktivnosti stanovništva, uključujući i veliko povećanje broja

osoba koje nikada ne vježbaju i ne bave se sportom. Prema rezultatima istraživanja 65% odraslih osoba u Republici Hrvatskoj vrlo rijetko ili nikada ne vježba, što je lošiji rezultat od europskog prosjeka (59%), a posebno zabrinjava i visok udio nedovoljno aktivne djece i adolescenata.

Koliko je sport u Splitu iznimno važan segment društvenog života ne treba posebno napominjati. Dovoljno je istaknuti da splitsko stanovništvo čini samo 4,16% od ukupnog broja stanovnika RH, splitski sportaši čine u prosjeku 15% sudionika OI u okviru nacionalnih reprezentacija, dok je udio splitskih medalja čak na 34,62%. Iz navedenog je neosporno da su splitski sportski kolektivi svojim dosadašnjim radom postigli zapažene rezultate u okviru tradicionalnog poimanja sporta koji se očituje razinom postignuća na samim natjecanjima. Fokus sportskih škola i rada klubova usmjeren je na ranu selekciju nositelja kvalitete te njihovu rezultatsku izvedbu. To je u skladu s kriterijima većine proračunskih stavki grada u okviru sporta, ali valja istaknuti da je broj građana uključenih u rekreativno vježbanje 10 puta veći od broja građana uključenih u natjecateljski sport. Neupitno je da sportski klubovi nemaju materijalne i infrastrukturne uvjete ni da bi zadovoljili potrebe natjecateljskog sporta po svim uzrasnim kategorijama, a kamoli odgovorili na ukupne potrebe građana ili mladih grada Splita. Ispitivanje potreba mladih Splitsana za izradu Gradskog programa za mlade Grada Splita 2022. – 2025. pokazuje da preko polovice ispitanika smatra da su cijene bavljenja sportom ili rekreacijom previsoke. Ispitanici smatraju da je ponuda sporta i rekreacije raznovrsnija od ostalih predmeta istraživanja u okviru provođenja slobodnog vremena, ali ipak „bolju ponudu“ najčešće navode u okviru prijedloga za poboljšanje. Pritom se mora napomenuti da ispitanici vjerojatno kao ponudu doživljavaju i nesubvencionirane, potpuno komercijalne usluge prisutne na tržištu. Iz navedenog proizlazi da akcijski plan Programa mora biti usmjeren upravo na dostupnost i raznovrsnost sportsko - rekreativnih aktivnosti mladih grada Splita.

Uzimajući u obzir analize stanja provedene prethodnih godina i ostale dostupne podatke, možemo reći da je u najmanju ruku upitno koliko je sustav sporta u Gradu Splitu strateški i ciljano osmišljen. Usmjeravanje razvoja sporta ne bi smjelo biti isključivo orijentirano prema natjecateljskom sportu i sportašima, već bi cilj trebao biti popularizacija i omasovljavanje sportsko - rekreativnih sadržaja s naglaskom na zdravstveno usmjereno vježbanje. Obavezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture

je nedostatna i marginalizirana, što je ironično s obzirom da je sinergija sporta i obrazovanja neophodna za čvrste temelje kvalitetnog sportskog sustava. Taj problem je samo donekle kompenziran sustavom školskog i akademskog sporta. Stoga će naglasak ovog dijela Gradskog programa za mlade grada Splita 2022.-2025. biti na isticanju važnosti cjeloživotnog bavljenja sportom, u smislu ostanka mladih u sportu nakon izlaska iz sustava sportskih škola ili natjecateljskog sporta. Imamo priliku mladima kroz osiguravanje elementarnih uvjeta približiti sport, rekreaciju i tjelovježbu kao stil življenja koji utječe na formiranje odrasle osobe s predispozicijama za uspjeh u svim drugim područjima života. Iako mladi često nisu svjesni utjecaja tjelesnog vježbanja na zdravlje te ekonomske vrijednosti zdravlja, neupitno je da ulaganje u sport i rekreaciju mladih nije trošak nego investicija.

Sportska infrastruktura grada Splita je nedostatna i zastarjela te je kao takva dugi niz godina definirana kao glavna slabost splitskog sporta. Upravo dostupnost sportske infrastrukture predstavlja i najveću prepreku definiranju konkretnijeg akcijskog plana programa mladih, ali moramo naglasiti da je taj problem karakterističan za cjelokupni hrvatski sport. S druge strane, lokalitet i klimatski uvjeti grada Splita su prednosti koje omogućavaju lakšu i jeftiniju organizaciju tjelesne aktivnosti, i tu činjenicu nemamo pravo zanemariti.

Cilj 5.1. Doprinijeti uspostavi poticajnog okruženja za djelovanja udruga u kulturi na području Grada Splita

Mjera 5.1.1.	Uspostava poštenog i transparentnog sufinanciranja projekata u kulturi
Nositelji	Grad Split, Vijeća u kulturi
Partneri/suradnici	Predstavnici institucija i udruga u kulturi
Rok provedbe	Aktivnosti
veljača 2023.	Revidirati kriterije stjecanja statusa udruga od posebne važnosti za Grad Split
travanj 2023.	Provesti javno savjetovanje o nacrtu kriterija za stjecanje

	statusa udruga od posebne važnosti za Grad Split
veljača 2024.	Povećati budžet gradskim kotarevima te unaprijediti natječaj za kulturne sadržaje u gradskim kotarevima
veljača 2024.	Izraditi dokument "Kriteriji financiranja programa u kulturi" s posebnim naglaskom na nezavisnu kulturnu scenu i nesrazmjer koji se ogleda u iznosima financiranja institucionalne i nezavisne scene.
travanj 2024.	Provesti javno savjetovanje o nacrtu dokumenta „Kriteriji financiranja programa u kulturi“
lipanj 2024.	Organizirati javnu tribinu posvećenu stanju u kulturi u Splitu, a kojoj će se predstaviti i novi kriteriji za financiranje programa u kulturi
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Usvojeni i objavljeni kriteriji stjecanja statusa udruge od posebne važnosti u kulturi, javno dostupni na mrežnim stranicama Grada Splita, s naglašenim trajanjem navedenog statusa i opisanim procesom evaluacije. ☐ Dokument "Kriteriji financiranja programa u kulturi" (u skladu sa "Zakonom o financiranju javnih potreba u kulturi") unaprijeđen u suradnji s predstavnicima institucija i udruga u kulturi te s članovima Vijeća u kulturi; dokument je javno dostupan na mrežnim stranicama Grada i dio je radnih dokumenata Vijeća u kulturi za natječaj "Javne potrebe u kulturi". <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Povećana sredstva za programe u kulturi ☐ Smanjen nesrazmjer sredstava za institucionalnu i nezavisnu kulturnu scenu

Mjera 5.1.2.	Uspostava transparentnog modela dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za aktere koji djeluju u kulturi i rade s mladima
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Predstavnici institucija i udruga u kulturi
Rok provedbe	Aktivnosti
veljača 2022.	Izraditi popis prostora u gradu Splitu koji se mogu dati u najam ili na besplatno terminsko korištenje udrugama koje djeluju u kulturi ili rade s mladima.
ožujak 2023.	Izraditi dokument Modeli dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za udruge.
travanj 2023.	Provesti javno savjetovanje o nacrtu dokumenta Modeli dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za udruge.
lipanj 2023.	Usvojiti i javno objaviti dokument Modeli dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za udruge.
rujan 2023.	Organizirati javnu tribinu posvećenu gospodarenju javnim gradskim prostorima, a na kojoj će se predstaviti i novi modeli dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za udruge.
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Javno predstavljen i trajno dostupan dokument “Modeli i kriteriji dodjele, upravljanja i korištenja gradskih prostora za udruge”; ☐ Javno i trajno dostupan popis gradskih prostora koji koriste udruge, kao i dostupnih prostora s

	<p>istaknutim terminima objave natječaja za prostore</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Donesen dokument "Gradski prostori" te javno objavljen na mrežnim stranicama Grada Splita; ☐ Pokrenut otvoreni natječaj za korištenje termina - natječaj se otvara dva puta godišnje za narednih šest mjeseci. ☐ Uvećan budžet gradskim kotarevima <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ostvaren veći broj termina za kulturne sadržaje u javnim gradskim prostorima
--	---

Cilj 5.2. Osigurati mladima Grada Splita veću dostupnost besplatnih i raznovrsnih oblika bavljenja sportom i zdravstveno usmjerenog vježbanja

Mjera 5.2.1.	Izrada popis postojeće sportske i rekreacijske infrastrukture u svrhu adaptacije, održavanja i upravljanja postojećom te definiranja prioriteta razvoja nove infrastrukture po kotarevima
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu, gradski kotarevi, sportske udruge
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	☐ Izraditi popis postojeće infrastrukture za sportske aktivnosti i rekreaciju po kotarima
2023.	☐ Utvrditi stanje mapirane infrastrukture
2023.	☐ Uspostavljanje radne skupine koja će utvrditi kriterije obnove infrastrukture koja zahtijeva

	renovaciju te kriterije korištenje podobne infrastrukture
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Utvrđeno stanje postojeće infrastrukture ☐ Izrađena mapa postojeće infrastrukture ☐ Osnovana radna skupina za izradu kriterija obnove te kriterija korištenja <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Utvrđene su pretpostavke za izradu plana renovacije te plana upravljanja iskoristivom sportskom infrastrukturom

Mjera 5.2.2.	Izrada interaktivne aplikacije s infrastrukturom grada Splita dostupnom za rekreativno bavljenje sportom i zdravstveno usmjerenim vježbanjem
Nositelji	Grad Split, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu
Partneri/suradnici	Gradski kotarevi, park šuma Marjan, informatički stručnjaci za izradu aplikacije
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	☐ Digitalizirati mapu sportske infrastrukture dostupne mladima
2023.	☐ Izraditi interaktivne komponente mape, aplikacije za rezervaciju termina te olakšano individualno ili grupno korištenje sportske infrastrukture
2024.	☐ Promocija aplikacije

2024. i kontinuirano	☐ Kontinuirano razvijati aplikaciju za korištenje infrastrukture i rekreacijskih zona prilagođeno pojedinoj lokaciji te oblicima vježbanja
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Digitalizirana mapa sportske infrastrukture dostupne mladima ☐ Izrađena aplikacija za rezervaciju termina korištenje postojeće infrastrukture ☐ Provedena kampanja s ciljem promocije korištenja aplikacije <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Olakšano korištenje javne sportske infrastrukture ☐ Veća razina vidljivosti pojedinih manje poznatih prostora/lokacija ☐ Bolja popunjenost i iskorištenost manje poznatih prostora/lokacija

Mjera 5.2.3.	Izrada plana financiranja izgradnje sportskih dvorana osnovnih škola grada Splita (4 škole)
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Osnovne škole Grada Splita
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	☐ Osnovati povjerenstvo za koordinaciju procesa izgradnje sportskih dvorana osnovnih škola Grada Splita
2023.	☐ Pripremiti potrebnu dokumentaciju za izgradnju sportskih dvorana

2024.	☐ Istražiti cijene na tržištu i saznati okvirni iznos potreban za izgradnju dvorane
2024.	☐ Ispitati mogućnost korištenje sredstava iz EU fondova za izgradnju sportskih objekata te drugih izvora sufinanciranja
Pokazatelji uspješnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> ☐ Izrađen plan financiranja izgradnje 4 sportske dvorana pri osnovnim školama grada Splita
	<p>Pokazatelji promjene:</p> ☐ Podignuta razina transparentnosti procesa izgradnje sportskih dvorana

Mjera 5.2.4.	Kontinuirano poticanje tjelesnog aktiviteta mladih grada Splita na svim razinama izvedbe s naglaskom na nenatjecateljski sport i zdravstveno usmjereno vježbanje
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Osnovne škole Grada Splita, Kineziološki fakultet sveučilišta u Splitu, Savez školskih sportskih društava grada Splita, Splitski savez sportova, Splitski sveučilišni sportski savez, sportski klubovi
Rok provedbe	Aktivnosti
2024.	U škole uvesti edukaciju za adolescente Tjelesna pismenost (stjecanje znanja i razumijevanja tjelesne aktivnosti, utjecaj na stvaranje zdravih navika, poticanje motivacije za aktivan život i cjeloživotno bavljenje sportom)

2024.	Definirati sustav nagrađivanja tjelesnog aktiviteta mladih grada Splita (bodovi se skupljaju tjelesnim aktivitetom odnosno brojem koraka koje broji aplikacija, nagrade su u obliku povlastica - npr. popusti na ticketing kultura i sport, Ultra, Hajduk, itd.)
2025.	Uvesti vaučere u sustav financiranja i praćenja rada sportskih škola
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Edukacija Tjelesna pismenost uvedena u 7. razrede osnovnih škola na području Grada Splita ☐ Razvijena aplikacija za praćenje tjelesnog aktiviteta mladih na području Splita <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Povećan je tjelesni aktivitet mladih na području grada Splita (usporedba s podacima prije uvođenja ove mjere) ☐ Tjelesno aktivni mladi s područja grada Splita ostvaruju povlastice jeftinijeg ili slobodnog ulaza na barem pet mjesta/zabavno-kulturnih manifestacija u gradu

Mjera 5.2.5.	Definiranje i uspostava sustava praćenja tjelesnog aktiviteta mladih grada Splita
Nositelji	Grad Split
Partneri/suradnici	Osnovne škole Grada Splita, Kineziološki fakultet sveučilišta u Splitu, Savez školskih sportskih društava grada Splita, Splitski savez sportova, Splitski sveučilišni

	sportski savez, klubovi
Rok provedbe	Aktivnosti
2023.	Izraditi i digitalizirati baze podataka sudionika aktivnosti u okviru školskog i sveučilišnog sporta
2023.	Izraditi i digitalizirati baze podataka članova sportskih škola grada Splita
2023.	Uvesti anketiranje o tjelesnom aktivitetu za roditelje i učenike osnovnih škola
2023.	Uvođenje anketa o tjelesnom aktivitetu za učenike srednje škole
2024.	Definiranje baterije testova identifikacije talenata
Pokazatelji uspjehnosti	<p>Pokazatelji provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Izrađena i digitalizirana baza podataka sudionika aktivnosti u okviru školskog i sveučilišnog sporta ☐ Izrađena i digitalizirana baza podataka članova sportskih škola grada Splita ☐ Provedena istraživanja o tjelesnom aktivitetu učenika osnovnih i srednjih škola ☐ Definirani testovi za identifikaciju talenata <p>Pokazatelji promjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dostupan je raznolik set podataka o tjelesnom aktivitetu mladih ☐ Omogućeno je kontinuirano praćenje tjelesnog aktiviteta mladih ☐ Mogućnost ranog otkrivanja i usmjeravanja sportskih talenata